Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Podání dle daňového řádu

Předkládá: Petra Červenková

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: **2013/2014**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Petra ČERVENKOVÁ**
Osobní číslo:	**R11B0016P**
Studijní program:	**B6804 Právní specializace**
Studijní obor:	**Veřejná správa**
Název tématu:	**Podání dle daňového řádu**
Zadávající katedra:	**Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Podání
3. Místní a věcná příslušnost podání
4. Formy a druhy podání
5. Datová schránka
6. Uznávaný a zaručený elektronický podpis
7. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 40 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

viz zvláštní seznam

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Tomáš Louda, CSc.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: **31. března 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2014**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

L.S.

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 4. září 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Podání dle daňového řádu“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

Plzeň 2014 Petra Červenková

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce JUDr. Tomášovi Loudovi, CSc. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

1. Úvod 8

2. Podání 9

2. 1. Obecná podání dle správního řádu 9

2. 2. Podání dle daňového řádu 10

2. 3. Osoby oprávněné k podání 12

2. 4. Zákonný a ustanovený zástupce 13

2. 5. Zastupování zmocněncem 14

2. 6. Vady podání 15

3. Místní a věcná příslušnost 16

3. 1. Místní příslušnost 16

3. 2. Dožádání, delegace a atrakce 18

3. 3. Změna místní příslušnosti 19

3. 4. Věcná příslušnost 21

3. 5. Jednotné inkasní místo 22

4. Formy a druhy podání 24

4. 1. Písemné podání 24

4. 2. Ústní podání 26

4. 3. Elektronické podání 26

4. 4. Daňový portál 28

4. 5. Daňové přiznání 30

4. 6. Odvolání 31

4. 7. Stížnost 32

4. 8. Žádost 33

5. Datová schránka 33

5. 1. Typy datových schránek 34

5. 2. Informační systém datových schránek 35

5. 3. Datové schránky a podání 37

5. 4. Datové schránky na Slovensku 39

6. Uznávaný a zaručený elektronický podpis 40

6. 1. Elektronická podatelna 42

6. 2. Počty elektronických podání 43

7. Závěr 47

8. Resumé 49
9. Seznam pramenů 51

1. Úvod

Autorka předkládané bakalářské práce zvolila téma podání ve veřejné správě, kdy značná část je věnována problematice podání dle daňového řádu orgánům finanční správy. Důvodem pro volbu tohoto tématu je narůstající elektronizace veřejné správy a její dopad na podání veřejnosti orgánům veřejné moci, za pomoci nástroje e-Governmentu, který představuje: *„Transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Jejím cílem je pak rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům.“*[1] Především forma elektronického podání je důležitým faktorem ovlivňujícím současnou správu daní a to jak na straně podatele, který je nucen vypořádat se s nástrahami elektronického podání, tak i na straně orgánů veřejné moci zpracovávajících tato podání. Dalším důvodem, který vedl autorku ke zpracování tohoto tématu, je dlouholetá praxe ve veřejné správě a její znalost problematiky s přijímáním, zpracováváním a vyřizováním různých podání jako jsou daňová přiznání, hlášení, žádosti či řádné a mimořádné opravné prostředky. Obsah práce ve druhé a třetí kapitole je zaměřen na vymezení samotného pojmu podání, kým a komu se podává. Ve čtvrté kapitole jsou objasněny formy podání ve vztahu k povinnostem podatele, tak aby bylo provedeno účinné podání, schopné vyvolat zamýšlené důsledky podatele a v následující části jsou charakterizovány prostředky, za pomoci kterých mohou být elektronická podání uskutečněna, včetně komparace počtu podání s uznávaným elektronickým podpisem a bez uznávaného elektronického podpisu.

Bakalářská práce je tvořena převážně na základě analytické metody, kdy je analyzována současná právní legislativa, včetně judikatury, vztahující se k otázce podání a upravující podání orgánům veřejné moci, především orgánům finanční správy na základě zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“). Částečně je použito komparativní metody, kdy je porovnána právní úprava podání dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a daňového řádu, dále je pak autorkou srovnána právní úprava českých datových schránek se slovenskými datovými schránkami.

Cílem bakalářské práce je tak na základě kritické analýzy označit hlavní nedokonalosti současné právní úpravy a zároveň v této souvislosti prezentovat kvalifikované návrhy jejich možných řešení v jednotlivých kapitolách práce. Nejvýznamnější nedostatky z pohledu

[1] BUDIŠ Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky*. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 80-726-3617-0.str. 11

autorky pak jsou shrnuty v samotném závěru práce, kdy jsou zároveň navržena opatření k jejich eliminaci.

2. Podání

Podání představuje úkon fyzické osoby či právnické osoby, prostřednictvím kterého nejen uplatňuje a chrání svá práva nebo právem chráněné zájmy, ale také plní své povinnosti uložené zákonem. Ve svých podáních mohou podávat návrhy a podněty k provedení určitých úkonů správní povahy, ale také mohou poukázat na vady v postupech jiných fyzických či právnických osob nebo orgánů veřejné moci. Se všemi těmito druhy podání se orgány veřejné moci musí patřičně vypořádat zákonem stanovenými postupy v souladu se základními zásadami ve veřejné správě, kterými se např. při správě daní dle § 7 daňového řádu rozumí, že: *„Správce daně postupuje bez zbytečných průtahů.“*

2. 1. Obecná podání dle správního řádu

Obecná právní úprava v otázce podávání návrhů či podnětů správním úřadům je obsažena ve správním řádu. Kterýkoliv úkon osoby směřující vůči správnímu orgánu je označován jako podání. Definice podání dle správního řádu v § 37 zní: *„Podání je úkonem směřujícím vůči správnímu orgánu.“* Každé podání musí dle § 37 odst. 2 správního řádu obsahovat označení osoby, která podání činí, označení správního orgánu, kterému je podání určeno, označení věci, které se podání týká, uvedení podatelova návrhu k věci a podpis oprávněné osoby. Fyzická osoba uvádí ve svém podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, případně jinou adresu pro doručování nebo svoji elektronickou adresu. V podání souvisejícím s podnikatelskou činností, uvede fyzická osoba jméno a příjmení, případně dodatek, který odlišuje osobu podnikatele nebo druh podnikání, který podnikatel provozuje, identifikační číslo osob. Dále uvede adresu zapsanou v obchodním rejstříku nebo živnostenském rejstříku jako místo podnikání, adresu pro doručování, pokud si ji podnikatel stanovil. Právnická osoba v podání uvádí svůj název nebo obchodní firmu, identifikační číslo osob nebo obdobný údaj a adresu sídla, případně adresu pro doručování. Správní řád rovněž upravuje způsoby podání, kterými jsou písemné nebo ústní podání do protokolu a elektronické podání. Správní řád vyžaduje elektronické podání opatřit zaručeným elektronickým podpisem. Dále je připuštěno učinit podání za pomoci i jiných přenosových technik, pokud podatel takovéto podání do 5 dnů potvrdí písemně, ústně do protokolu nebo v elektronické podobě, podepsané zaručeným elektronickým podpisem. Správní orgán je

povinen posoudit podání dle skutečného obsahu, nehledě na to, jak ho podatel označil. Shledá-li správní orgán, že podání nemá předepsané náležitosti nebo trpí takovými vadami, pro které není možné podání zúřadovat, vyzve správní orgán podatele k odstranění nedostatků podání.

2. 2. Podání dle daňového řádu

Právní úprava podání učiněného vůči orgánům finanční správy je obsažena v daňovém řádu. Definice podání dle § 70 daňového řádu je velmi obdobná definici dle správního řádu a zní: *„Podání je úkonem osoby zúčastněné na správě daní směřujícím vůči správci daně.“* Stejně jako podání dle správního řádu, posuzuje se podání učiněné dle daňového řádu podle skutečného obsahu a ne podle toho jak je označeno nebo není-li označeno vůbec. K problematice označení podání a posouzení obsahu podání se vyjádřil Nejvyšší správní soud ČR v rozsudku ze dne 14. 10. 2005, sp. zn. 7 Afs 71/2005-74 takto: *„Při posuzování procesního úkonu je rozhodující jeho obsah a nikoliv to, jak je označen. To platí i v případě, že procesní úkon nebyl nijak označen. Tato zásada však platí jen tehdy, je-li úkon účastníka určitý a srozumitelný nebo má-li potřebné náležitosti.“*Pokud není správce daně (správní orgán, kterému je zákonem svěřena působnost v oblasti správy daní[2]) schopen učinit jednoznačný závěr o tom, co podatel svým podáním požaduje, je nutné vyzvat podatele k doplnění nebo upřesnění jeho podání. Správce daně není oprávněn, aby určitému a srozumitelnému, ale chybně označenému podání přikládal jiný záměr, než jaký sledoval podatel ani není oprávněn činit z obsahu podání nevyplývající závěry.

V podání dle § 70 daňového řádu musí být uvedeno: kdo podání činí, čeho se podání týká a co se v něm navrhuje. Podstatnou náležitostí podání je podpis oprávněné osoby. Náležitosti podání jsou vymezeny daňovým řádem pouze v obecné rovině, neboť dle důvodové zprávy k daňovému řádu většina podání směřujících vůči správci daně se uskutečňuje na formulářích, na kterých jsou požadované údaje jasně dané. Podání dle daňového řádu musí být rovněž učiněno předepsanou formou. Přípustná forma podání je písemná, ústní do protokolu, datovou zprávou, která je opatřena uznávaným elektronickým podpisem anebo je odeslána prostřednictvím datové schránky. Umožněna je také forma podání učiněného za použití datové zprávy bez uznávaného elektronického podpisu nebo jiných přenosových technik, bude-li toto podání do 5 dnů ode dne, kdy ho správce obdržel, potvrzeno písemně, ústně

[2] Viz. § 10 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

do protokolu, datovou zprávou opatřenou uznávaným elektronickým podpisem nebo odeslanou prostřednictvím datové schránky.

Podání učiněná vůči správci daně můžeme rozdělit na podání, která způsobují zahájení určitého jednání např. daňová přiznání, hlášení, odvolání, žádost a která nikoliv, ta jsou označována jako podněty.[3] Bylo-li učiněno podání, které neobsahuje předepsané náležitosti nebo nebylo podáno předepsanou formou, je správce daně povinen podatele vyzvat, aby vady podání odstranil. Dalším členěním podání vůči správci daně je hledisko, zda byl daňový subjekt k podání povinen dle určitého zákona, např. zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, či byla jeho povinnost založena rozhodnutím správce daně, anebo podání činí z vlastní vůle. Byl-li daňový subjekt povinen učinit určité podání, dochází k omezení jeho dispozice s učiněným podáním a toto podání, zahajující řízení, nelze již vzíti daňovým subjektem zpět.[4] Ostatní podání činěna z vlastní vůle daňového subjektu jsou spojena s právem tato podání měnit, doplňovat, opravovat, ale také právo vzít své podání zpět.

Pokud je podání učiněno datovou zprávou prostřednictví datové schránky vůči finančnímu orgánu, není dle daňového řádu požadováno, aby takovéto podání bylo podepsáno uznávaným elektronickým podpisem na rozdíl od ustanovení správního řádu upravující elektronické podání. Z ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu lze dovodit, že i podání učiněné datovou zprávou odeslanou z datové schránky, musí být dle správního řádu podepsáno zaručeným elektronickým podpisem. To je však v rozporu s ustanovením § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“), neboť dle tohoto ustanovení má úkon učiněný oprávněnou nebo pověřenou osobou prostřednictvím datové schránky stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný. K otázce podání učiněného datovou zprávou prostřednictvím datové schránky zaujal právní stanovisko i Nejvyšší správní soud ČR v rozsudku sp. zn. 8 As 89/2011-31 ze dne 17. 2. 2012, z něhož vyplývá, že: *„Žalobu ve správním soudnictví lze na základě § 18 odst. 1 zákona o elektronických úkonech podat i prostřednictvím datové schránky. Obecně je u takových úkonů třeba rozlišit, zda podání učinila osoba oprávněná či osoba pověřená. Pokud takové podání činila osoba pověřená, měl by její úkon podle téhož ustanovení rovněž stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, jestliže by tato osoba doložila své pověření. Z výše uvedeného vyplývá, že u takových podání nastává přímo ze zákona fikce*

[3] BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář.* Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649.str. 374

[4] Viz. § 73 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

*písemného a podepsaného úkonu. Při splnění stanovených podmínek tedy není nutné, aby podání bylo podepsáno zaručeným elektronickým podpisem.“*Ačkoli se Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku vyjadřoval k podané žalobě ve správním soudnictví, lze toto stanovisko uplatnit i ve vztahu k ostatním podáním vůči správním orgánům a učinit tak závěr, že podání dle § 37 odst. 4 správního řádu datovou zprávou prostřednictvím datové schránky oprávněnou či pověřenou osobou lze účinně podat, aniž by byla opatřena zaručeným elektronickým podpisem.

2. 3. Osoby oprávněné k podání

Osobou zúčastněnou na správě daní, oprávněnou činit podání vůči správci daně, může být fyzická nebo právnická osoba v rozsahu daném jejich procesní způsobilostí, označovaná daňovým řádem v § 20 daňového řádu jako daňový subjekt. Za daňový subjekt je dle § 25 daňového řádu oprávněn také jednat zástupce, ustanovený zástupce, zmocněnec, společný zmocněnec či společný zástupce a prokurista. Daňovým subjektem se dle § 20 odst. 1 daňového řádu rozumí také poplatník nebo plátce daně. Poplatník je osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeni dani. Plátcem daně se rozumí osoba, která daň od poplatníků vybírá a následně odvádí správci daně. Způsobilost k právním úkonům nabývá daňový subjekt - fyzická osoba, kterou může být nejen osoba, která má státní občanství České republiky, ale i příslušníci jiných států, zletilostí, jakmile dovrší osmnáctý rok věku. Plné svéprávnosti může fyzická osoba také nabýt dle § 30 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku přiznáním svéprávnosti nebo uzavřením manželství. Zánikem manželství ani prohlášením manželství za neplatné se zletilost nabytá manželstvím již neztrácí.[5] Poplatníkem majetkových daní může být i dítě, a to jak narozené, tak i nenarozené tzv. nasciturus – dítě počaté, narodí-li se živé.[6]

Právnické osoby nabývají způsobilosti k právním úkonům svým vznikem, čímž se rozumí zápis do příslušného veřejného obchodního rejstříku právnických osob. Způsobilost k jednání jménem právnické osoby je upravena v § 20 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, dle něhož mohou právní úkony právnické osoby ve všech věcech činit ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou o zřízení právnické osoby, zakládací listinou nebo zákonem, tedy

[5] NEDOROST, Libor a Radek ONDRUŠ. *Průvodce správním řízením se vzory procesních postupů orgánů veřejné správy*. Praha: Linde, 1999, 462 s. ISBN 80-720-1146-4.str. 61

[6] KOBÍK, Jaroslav a Alena KOHOUTKOVÁ. *Daňový řád: s komentářem*. Olomouc: Anag, 2010-, sv. Daně. ISBN 978-80-7263-769-0.str.124

statutární orgány. Jednání podnikatele – právnické osoby upravuje rovněž § 13 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, dle něhož jedná právnická osoba statutárním orgánem či zástupcem, jednajícím jménem právnické osoby. Od 1. 1. 2014 je právní způsobilost k jednání jménem právnické osoby upravena v § 163 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Tvoří-li statutární orgán více fyzických osob, jedná za právnickou osobu buď každý člen samostatně anebo jednají společně, popřípadě jeho člen, který byl jednáním pověřen, nebo její zaměstnanec, byl-li statutárním orgánem pověřen nebo její prokurista, pokud může jednat samostatně. Ocitne-li se právnická osoba v likvidaci, přechází dle § 70 odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku působnost statutárního orgánu jednat jménem společnosti v rozsahu směřujícím k likvidaci společnosti na jmenovaného likvidátora. Likvidátor jmenovaný po 1. 1. 2014 nabývá působnosti statutárního orgánu dle § 193 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, jakmile je příslušným orgánem povolán.

2. 4. Zákonný a ustanovený zástupce

Jak již bylo výše řečeno, může být osobou zúčastněnou na správě daní i nezletilé dítě, které není právně způsobilé nebo zletilá osoba, která byla zbavena svéprávnosti s ohledem na její duševní stav či požívání návykových látek a právě v tomto případě nastupuje zákonné zastoupení. Konkrétně tato situace může nastat, pokud nezletilý vykonává závislou práci, ze které mu plynou příjmy podléhající zdanění a má povinnost podat daňové přiznání. Jelikož není právně způsobilý, podává za něj daňové přiznání zákonný zástupce. Zákonným zástupcem nezletilého mohou být dle občanského zákoníku jeho rodiče vlastní nebo adoptivní, poručník a opatrovník. Rodiče mohou dle § 32 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku jednat v rámci zastupování dítěte při právních jednáních samostatně. Ze zákona tedy vyplývá, je-li potřeba učinit nějaký úkon vůči správci daně, např. podat přiznání k dani z příjmů fyzických osob, je dostačující, bude-li konat jeden z rodičů.

Další osobou, která může plnit zákonné povinnosti vůči správci daně, je dle daňového řádu ustanovený zástupce z moci úřední dle § 26 daňového řádu rozhodnutím správce daně, avšak pouze s předchozím souhlasem předpokládaného zástupce. Ustanovit zástupce je správce daně oprávněn fyzické osobě, která nemá právní způsobilost a zároveň jí nebyl ustanoven zákonný zástupce, který by ji před správcem daně zastupoval, osobě neznámého pobytu nebo sídla, osobě stižené přechodnou duševní poruchou, bránící jí samostatně jednat před správcem daně. Aby nedocházelo ke zneužití moci správcem daně, při stanovení zástupce osobě stižené

přechodnou duševní poruchou, stanoví daňový řád podmínku, že rozhodnout v těchto případech je oprávněn správce daně pouze na základě odborného lékařského posudku. Správce daně má také povinnost ustanovit zástupce právnické osobě, pokud nemá osobu způsobilou jednat jejím jménem, a to dojde-li k zániku statutárního orgánu a nemá-li jiného zmocněnce oprávněného za právnickou osobu jednat jejím jménem. Takto ustanoveným zástupcům náleží dle daňového řádu náhrada účelně vynaložených hotových výdajů a ušlého výdělku nebo odměny za úkony, které za daňový subjekt vykonal.[7]

2. 5. Zastupování zmocněncem

Právem daňového subjektu je dle § 27 odst. 1 daňového řádu zvolit si svého zmocněnce, který ho bude zastupovat při plnění jeho povinností při správě daní, na základě udělené plné moci. Jedná se o smluvní zastoupení, k jehož vzniku dojde pouze na základě souhlasného projevu vůle jak zastoupeného, tak i zástupce. V plné moci uvede zmocnitel rozsah v jakém je zmocněnec oprávněn zastupovat, který může být omezen k vykonání jednotlivých úkonů nebo není omezen a zmocněnec je oprávněn jednat za zmocnitele ve všech úkonech vůči správci daně. Není-li rozsah plné moci přesně vymezen a správce daně není schopen jednoznačně identifikovat projev vůle zmocnitele, vyzve správce daně dle § 74 daňového řádu zmocnitele, aby vadu ve stanovené lhůtě odstranil. Při správě daní je často využíváno osobami zúčastněných na správě daní právo zvolit si zmocněnce pro zpracování daňového přiznání daňovým poradcem nebo advokátem z důvodu prodloužení lhůty pro povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických nebo právnických osob, která se dle § 136 daňového řádu v tomto případě prodlužuje o 3 měsíce vůči základní lhůtě. Daňový poradce nebo advokát je oprávněn zvolit si dalšího zmocněnce, ostatním zmocněncům toto oprávnění daňový řád zakazuje s výjimkou zmocněnce pro doručování. Účinky plné moci dle důvodové zprávy k daňovému řádu nastávají okamžikem doručení plné moci správci daně, kdy se s ní má možnost seznámit. Plná moc je účinná nejen vůči správci daně, kterému byla doručena, ale i novému správci daně při změně místní příslušnosti, případně odvolacímu orgánu, pokud bude vedeno odvolací řízení.

[7] BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář.* Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649.str. 150-152

2. 6. Vady podání

V kapitole 2. 1. této bakalářské práce byly popsány potřebné náležitosti podání, které musí podání obsahovat, aby bylo podání způsobilé k projednání. Pokud je podání vadné, to znamená, že trpí takovými nedostatky, pro které nemůže mít předpokládané účinky pro správu daní, je správce daně dle § 74 daňového řádu povinen podatele vyzvat, aby takové vady odstranil. Ve výzvě správce daně vady konkrétně označí a poučí podatele, jakým způsobem vady opraví a stanoví podateli lhůtu pro odstranění vad. Ve výzvě správce daně nesmí chybět poučení o následcích neodstranění vad. Reagovat na výzvu k odstranění vad může odvolatel trojím způsobem:

1. podatel vady ve stanovené lhůtě opraví, na takto opravené podání se hledí, jako kdyby bylo podáno řádně a včas,

2. podatel vady ve stanovené lhůtě neodstraní, na takovéto podání se hledí jako kdyby nebylo vůbec podáno, a stává se neúčinným ex tunc,

3. podatel vady odstraní, ale až po uplynutí lhůty, podání se stává uplynutím lhůty neúčinným a samotné doplnění nabývá statutu prvního podání účinného dnem doručení správci daně, ovšem jen v rozsahu, v jaké bylo doplňováno, a proto se z logiky věci opět nemůže jednat o bezvadné podání.[8]

Skutečnost, že se podání stalo neúčinným, je správce daně povinen dle § 74 odst. 3 daňového řádu oznámit podateli. V případě, že podatel na výzvu k odstranění vad neučiní vůči správci daně žádný úkon, vyrozumění se podateli nezasílá.

Vadou, která brání dalšímu zpracování podání, je také podání v nesprávném tvaru a struktuře při elektronickém podání, neboť takto zasílaná podání územním finančním orgánům musí být ve stanoveném formátu a struktuře, které bude popsáno v následujících kapitolách. Pokud je vada takového rázu, že se nedá identifikovat, kým a co bylo podáno, podání se bez dalšího odmítne. Toto podání nemá vůči správci daně žádné účinky. Lze-li z datové zprávy zjistit, kdo vadné podání učinil a čeho se rámcově týká, je správce daně také povinen dle § 74 daňového řádu podatele vyzvat k odstranění vady podání. Poměrně častou vadou podání bývá v praxi to, že k datové zprávě, je připojen uznávaný elektronický podpis osoby (popsáno v šesté kapitole), která není k tomuto úkonu oprávněna, nejedná se ani

[8] BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649.str. 401

o zákonného zástupce ani o zmocněnce oprávněného za daňový subjekt jednat. V tomto případě vyzve správce daně v souladu s ustanovením § 74 daňového řádu toho, kdo takové podání učinil, ne daňový subjekt, kterého se podání týká, aby vady odstranil a doložil, že je oprávněn takové podání učinit.

3. Místní a věcná příslušnost

3. 1. Místní příslušnost

Místní příslušnost je založena: *„Na vztahu správního orgánu k rozhodované věci z hlediska jeho místní (prostorové) působnosti, která se většinou překrývá s územním členěním státu, nebo – ve výjimečných případech je zákonem nebo na základě zákona vykonávána v jinak vymezených správních obvodech.“*[9]Místní příslušnost vyjadřuje, který z více věcně příslušných správců daně bude vykonávat správu konkrétní daně u konkrétního daňového subjektu. Primárně se místní příslušnost dle § 13 daňového řádu řídí obvodem působnosti příslušného finančního úřadu, ve kterém má fyzická osoba místo pobytu, právnická osoba své sídlo a jde-li o daň, jíž předmětem je nemovitost, pak je to místo, kde se předmětná nemovitost nachází. Finanční úřady jsou od 1. 1. 2013 nově vybaveny krajskou územní působností, přičemž název příslušného kraje se objevuje i v jejich názvu. Sídla jednotlivých úřadů se nacházejí přímo v krajských městech a v hlavním městě Praze. Nedílnou součástí finančního úřadu jsou jeho územní pracoviště, která jsou zřízena na všech místech, kde měly v roce 2012 sídlo „zanikající“ finanční úřady. Tato pracoviště mají postavení vnitřní organizační jednotky mateřského finančního úřadu, navenek nejednají samostatně a samy o sobě nemají věcnou ani územní působnost. Územní pracoviště finančních úřadů nenacházejících se v krajských sídlech, stanoví vyhláška č. 48/2012 Sb., o územních pracovištích finančních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech a územní pracoviště finančních úřadů nacházejících se v krajských sídlech, jsou stanoveny Organizačním řádem Finanční správy České republiky.[10]

Místem trvalého pobytu se dle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů v § 10 rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v registru obyvatel ve formě referenční vazby na referenční údaj o adrese

[9] HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-4000-492. Str. 389

[10] Pokyn GFŘ. *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/PokynGFR-D-12.pdf

v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Pro místní příslušnost tedy není rozhodující místo skutečného výkonu činnosti ani místo výkonu podnikání fyzické osoby. Místní příslušnost cizinců se řídí podle adresy hlášeného místa pobytu cizince. *„Pobyt cizinců na území České republiky však v celé řadě případů povolovacímu režimu nepodléhá a jejich místo pobytu na území České republiky není a priori úředně registrováno.“*[11]U právnických osob se místní příslušnost řídí jejím sídlem zapsaným v obchodním rejstříku, u těch právnických osob, které se do obchodního rejstříku nezapisují pak adresou, kde takováto osoba skutečně sídlí. Dalším faktorem určujícím místní příslušnost finančního úřadu je umístění stálé provozovny na území České republiky zahraničních osob. Stálou provozovnou se rozumí dle § 22 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů místo na území České republiky, určené k provádění činností daňových subjektů a místně příslušným je pak finanční úřad, v jehož obvodě se tato stálá provozovna vyskytuje. Tento princip určení místní příslušnosti je daňovým řádem zcela nedostatečně upraven a pro posouzení této místní příslušnostiho lze vyvodit pouze ze spojení § 13 odst. 1 daňového řádu vymezujícího obecná pravidla místní příslušnosti a § 24 odst. 6 daňového řádu, dle kterého se ustanovení týkající právnických osob obdobně použijí i pro organizační složky podniku zahraniční osoby. Pro snazší orientaci daňových subjektů při plnění jejich povinností, navrhuje autorka doplnění § 13 daňového řádu o další princip určení místní příslušnosti, a to dle stálé provozovny, aby ho nebylo nutné složitě hledat ve spojení několika ustanovení v různých právních normách. Není-li možné určit místní příslušnost ani dle uvedených zákonů a principů z nich vyplývajících, ji místně příslušným Finanční úřad pro Prahu 1.[12] V tomto případě se může jednat o daňový subjekt s trvalým pobytem v zahraničí, který nemá v České republice přechodný pobyt cizince, ani se zde nezdržuje a jeho příjem plynul z prodeje nemovitosti umístěné na území České republiky. Pokud tento příjem z prodeje nemovitosti nebude osvobozen dle § 4 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a tudíž bude podléhat dani z příjmů fyzických osob, tak místně příslušným finančním úřad pro splnění povinností tohoto daňového subjektu bude právě Finanční úřad pro Prahu 1.

Místní příslušnost u daní, jejichž předmětem zdanění je nemovitost nebo převod nemovitosti je upravena v § 13 odst. 2 daňového řádu a zákonem č. 357/1992 Sb., o dani

[11] BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649.str. 95

[12] Viz. § 12 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky

dědické, darovací a daní z převodu nemovitostí, platný do 31. 12. 2013, od 1. 1. 2014 nahrazen zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Dle těchto zákonů je u daně z nemovitostí, daně z převodu nemovitostí, místně příslušný ten finanční úřad, v jehož územním obvodu se nemovitost nachází. Z právní úpravy platné do 31. 12. 2012 vyplývá, žedaňový subjekt s místem trvalého pobytu nacházejícím se v obvodu jednoho finančního úřadu v kraji, vlastnící nemovitosti v obvodu dalších dvou různých finančních úřadů v totožném kraji, plní své povinnosti a uplatňuje svá práva vůči několika finančním úřadům. Důsledkem nového krajského uspořádání orgánů finanční správy od 1. 1. 2013 pro stanovení místně příslušného správce daně pro správu daně z nemovitostí je to, že daňové povinnosti daňových subjektů za jednotlivé nemovitosti, spadající pod správu různých finančních úřadů v jednom kraji do 31. 12. 2012, budou sloučeny do jedné daňové povinnosti. Nově místně příslušné územní pracoviště spravující takto sloučené daňové povinnosti bude stanoveno dle místa pobytu fyzické osoby nebo sídla právnické osoby v konkrétním kraji, které bylo správci daně známo před 15. 11. 2012.[13]

3. 2. Dožádání, delegace a atrakce

Za účelem naplnění efektivity, hospodárnosti a účelnosti při správě daní, je umožněno správci daně požádat dle § 17 daňového řádu jiného správce daně k provedení určitého úkonu či dílčího řízení. Tento nástroj lze uplatnit pouze z moci úřední a příslušné dožádání lze učinit pouze u jiného věcně příslušného správce daně téhož či nižšího stupně. Pokud by správce daně dožádal jiného správce daně k provedení celého daňového řízení, tak by došlo k překročení meze aplikovatelnosti institutu dožádání, a dožádaný správce daně by byl povinen provedení dožádání odmítnout. V případě dožádání správce daně nižšího stupně musí být splněny nejen podmínky účelnosti, ale zároveň: *„Nesmí být v rozporu se zákonem předvídaným instančním postupem, tj. být v případě opravných prostředků na úkor jejich devolutivního účinku.“*[14] Na samotné úkony a podání daňového subjektu nemá dožádání žádný vliv, neboť místně příslušným správcem daně nadále zůstává ten správce daně, který se dožadoval. Účinky úkonů a podání daňových subjektů učiněných svému místně příslušnému správci daně tak zůstávají nadále zachovány.

[13] Zásadní změny ve správě daně z nemovitostí. *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/2012/zasadni-zmeny-ve-sprave-dane-z-nemovitos-1172

[14] BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649.str. 111

Delegací, která slouží k přenesení místní příslušnosti, dochází k přenosu kompetencí ke správě daňových povinností konkrétního daňového subjektu v plném rozsahu. Delegaci upravuje § 18 daňového řádu a na rozdíl od dožádání může dojít k delegaci jak z podnětu správce daně, tak i na základě žádosti daňového subjektu. O delegaci rozhoduje správce daně nejblíže společně nadřízený místně příslušnému správci daně a správci daně, jemuž má být místní příslušnost delegována. V případě delegace může být přenesena místní příslušnost i na správce vyššího stupně. K delegaci lze přistoupit pouze tehdy, pokud je to účelné nebo jsou-li pro výkon správy daní potřebné mimořádné odborné znalosti. S podnětem k delegaci a podklady k rozhodnutí k delegaci musí být daňový subjekt seznámen a správce daně je povinen umožnit mu se k nim vyjádřit. S rozhodnutím o delegaci je spojeno právo daňového subjektu podat odvolání.

Ustanovení § 19 daňového řádu upravuje nový prvek daňového procesu, kterým je atrakce. Toto ustanovení opravňuje nadřízeného správce daně projednat a vyřídit určitou věc z důvodu potřebné mimořádné odborné znalosti, z důvodu zjednání nápravy v rámci ochrany před nečinností podřízeného správce daně a z důvodu rozhodnutí ve věci, která má zásadní dopad i do řízení s jinými daňovými subjekty. Atrakce nepředstavuje pro daňový subjekt změnu místní příslušnosti. Daňový řád neupravuje, kým může být podnět k provedení atrakce podán, lze se tedy domnívat, že podnět je vyjma nadřízeného správce daně a podřízeného správce daně, také oprávněn podat samotný daňový subjekt. Z důvodu zásahu do práv daňového subjektu, je nezbytné daňový subjekt informovat o provedené atrakci rozhodnutím. Daňovému subjektu je přiznáno právo podat odvolání proti rozhodnutí o atrakci, jedná-li se však o rozhodnutí o atrakci z důvodu zjednání nápravy v rámci ochrany před nečinností podřízeného správce daně, zákon odvolání nepřipouští. Ačkoli v praxi není atrakce hojně využíváno, bylo by na místě doplnit toto ustanovení o identifikaci osob oprávněných k podání návrhu k provedení atrakce, neboť možná právě z důvodu, že daňový subjekt pochybuje o svém právu k podání podnětu, není tohoto ustanovení daňovým subjektem využito.

3. 3. Změna místní příslušnosti

Dojde-li u fyzické osoby ke změně trvalého pobytu nebo u právnické osoby změně jejího sídla, je dosavadně místně příslušný správce daně dle § 16 daňového řádu povinen bezodkladně postoupit daňový spis nově místně příslušnému správci daně. Změna trvalého pobytu nebo sídla je správcem daně zjištěna buď na základě oznámení daňového subjektu,

nebo ji správce daně sám zjistí ze své úřední činnosti. Pro účely změny místní příslušnosti správce daně je relevantní změna místa pobytu fyzické osoby v okamžiku právní moci změny místa trvalého pobytu a okamžik právní moci zápisu změny sídla do příslušného veřejného rejstříku u právnické osoby. V případě registrovaných[15] daňových subjektů nastávají účinky změny místní příslušnosti dnem uvedeným v rozhodnutí původního správce daně, které je správce daně povinen vystavit a stanoví v něm datum, ke kterému přechází místní příslušnost na nově místně příslušného správce daně. *„Pokud by tedy docházelo ke změně místní příslušnosti správce daně ex lege k okamžiku změny sídla či místa pobytu daňových subjektů, otevírala by právní úprava prostor ke zpochybňování úkonů provedených správcem daně po okamžiku změny místa pobytu fyzické osoby či sídla právnické osoby, avšak ještě před okamžikem, kdy se o této změně dozvěděl, jako úkonů provedených místně nepříslušným správcem daně, a to dokonce bez možnosti uložení jakékoli sankce.“*[16]

Postoupit neprodleně daňový spis nově místně příslušnému správci daně při změně místní příslušnosti daňového subjektu není povinen dle § 87 odst. 1 daňového řádu správce daně z důvodu dokončení jím již zahájené daňové kontroly. Bude-li správcem daně zvolen tento postup z důvodu zachování hospodárnosti řízení, bude si počínat zcela v souladu se zásadou uvedenou v § 7 daňového řádu, a to že správce daně jedná tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady. Tento postup správce daně byl potvrzen i Nejvyšším správním soudem ČR v rozsudku sp. zn. Aps 3/2012-33, ve kterém se vyslovil takto: *„Dojde-li v průběhu daňové kontroly ke změně místní příslušnosti, může daňovou kontrolu dokončit správce daně, který ji zahájil. Využití tohoto postupu je tedy na úvaze správce daně, který daňovou kontrolu prováděl. Důvody, které správce daně povedou k takovému postupu, budou především zájem na rychlosti a hospodárnosti řízení, neboť ve věci dosud činný správce daně je nejlépe seznámen s dosavadním průběhem daňové kontroly a individuální povahou posuzovaných případů. Proto může být z hlediska procesní ekonomie zpravidla vhodnější, aby daňovou kontrolu dokončil právě tento správce daně.“*

[15] Dle § 125 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu je daňový subjekt, který obdrží povolení nebo získá oprávnění vykonávat činnost, která je zdrojem příjmů, které jsou předmětem daně, nebo jejíž výsledky jsou předmětem daně, povinen do 30 dnů podat přihlášku k registraci.

[16] BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649.str. 107

3. 4. Věcná příslušnost

Věcnou příslušností se rozumí, že správní orgány jsou příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona, vymezuje tedy oblast vztahů, o nichž mohou rozhodovat správní úřady. *„Věcná příslušnost určuje orgán, který má v dané věci z hlediska hmotněprávních kategorií působnost (jde o vztahy, v nichž je povolán plnit své úkoly) a pravomoc (tj. je oprávněn vydávat v dané věci individuální správní akty). Úprava věcné příslušnosti musí vycházet i z organizace správy a do ní zabudovaných instančních vztahů, proto je její součástí i určení orgánu, který rozhoduje v prvé instanci.“*[17]

Orgány finanční správy jsou zmocněny vykonávat správu daní na základě zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2013 a nahradil dosavadní zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech. V souvislosti s nabytím účinnosti tohoto zákona byly jako orgány Finanční správy České republiky zřízeny Generální finanční ředitelství se sídlem v Praze, které vykonává působnost pro celé území České republiky, Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně, vykonávajícím působnost pro celé území České republiky, Finanční úřady vykonávající působnost na území vyššího územního samosprávného celku a Specializovaný finanční úřad příslušný pro vybrané subjekty, který vznikl z důvodu věnování mimořádné pozornosti velkým a specifickým subjektům, jak je zvykem ve většině států Evropy.[18]Orgány finanční správy jsou věcně příslušné nejen ke správě daní, ale od 1. 1. 2013 jsou také nově, zcela netradičně na základě zákona č. 397/2012 Sb., o pojistném na důchodové spoření, správci pojistného na důchodové spoření a to z toho důvodu, že je pojistné na důchodové spoření spravováno jako daň podle daňového řádu. Tato právní úprava navazuje na koncepci jednoho inkasního místa, kdy s jeho uvedením do praxe budou orgány finanční správy vykonávat taktéž správu pojistného na sociální zabezpečení a pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Režim správy pojistného na důchodové spoření je tedy prozatím odlišný od režimu ostatních veřejných pojistných, který probíhá subsidiárně podle správního řádu a bude sjednocen po zavedení jednoho inkasního místa, kdy se bude spravovat pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na veřejné zdravotní pojištění rovněž dle daňového řádu.[19]

---

[17] HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-4000-492.str. 388

[18] Výroční zpráva. *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/VZ_CDS_2012_CJ.pdf

[19] Důvodová zpráva k zákonu č. 397/2012 Sb., o pojistném na důchodové spoření

Základním předpokladem pro vyvolání zamýšlených důsledků podání je učinit úkon podání u věcně a místně příslušného správce daně. V některých případech je stanoveno např. u podání odvolání, že je podání nutno podat prostřednictvím podřízeného správce daně, který napadené rozhodnutí vydal, ačkoli se bude jeho vyřízením zabývat nadřízený orgán - Odvolací finanční ředitelství. U podání vázaných na lhůtu, je významným předpokladem, uskutečnit podání v zákonem stanovené lhůtě. Lhůta zůstává zachována, pokud nejpozději v poslední den lhůty podatel osobně učiní podání u místně a věcně příslušného správce daně, podá zásilku u provozovatele poštovních služeb adresovanou místně a věcně příslušnému správci daně, podá datovou zprávu s uznávaným elektronickým podpisem na technické zařízení správce daně nebo podá datovou zprávu do datové schránky věcně a místně příslušného správce daně. Pozdní podání má za následek buď to, že nevyvolá zamýšlený důsledek vůbec, anebo je spojeno s určitou sankcí. Např. daňové přiznání, které není podáno v zákonem stanovené lhůtě a zpoždění je delší než pět pracovních dnů, má za následek povinnost daňového subjektu uhradit pokutu dle § 250 daňového řádu. Především laická veřejnost si toto ustanovení vykládá tak, že zákonná lhůta je zachována i v případě, pokud je daňové přiznání podáno u jiného věcně příslušného správce daně v této prekluzivní pětidenní lhůtě. Ovšem dle § 35 odst. 2 daňového řádu je u tohoto podání, zákonná lhůta zachována pouze, jestliže bude nejpozději v poslední den této lhůty daňové přiznání podáno u nadřízeného správce daně nebo u jiného věcně příslušného správce daně. To znamená, není - li úkon učiněn nejpozději v poslední den lhůty pro podání daňového přiznání u nadřízeného správce daně nebo u jiného věcně příslušného správce daně, nelze považovat lhůtu pro podání daňového přiznání za zachovanou ve smyslu § 35 daňového řádu a jedná se bezesporu o pozdní podání daňového přiznání. V tomto případě, kdy již nelze považovat lhůtu pro podání daňového přiznání za zachovanou, je pak rozhodující, kdy se daňové přiznání dostane do dispozice věcně a místně příslušného správce daně a aby daňovému subjektu nevznikla povinnost uhradit pokutu za pozdní podání, nesmí být zpoždění takového podání delší než pět pracovních dnů.

3. 5. Jednotné inkasní místo

V souvislosti s věcnou příslušností ke správním úřadům je potřeba se také krátce zmínit o připravované změně ve spravování výběru daní a pojistného v rámci probíhající daňové reformy. S účinností k 1. lednu 2010 byl navržen koncept daňové reformy, skládající se z těchto pilířů: maximální zjednodušení legislativy, zajištěné rekodifikací zákonů pro větší

srozumitelnost, vypracováním zákonů založených na obecných principech a pravidlech, snížením počtu daní a odvodů a co největší zjednodušení správy daní, spočívající ve zrychleném daňovém procesu, což představuje vytvoření nového daňového řádu, institucionální reformě, sjednocení vyměřovacích základů, sloužící ke stanovení výše odvodu daně a veřejných pojištění. Dalším důležitým pilířem daňové reformy je změna současného přístupu k daňovým subjektům na přístup klientský a zefektivnění výběru daní a odvodů pomocí centralizace a elektronizace procesů.[20] *„Primárním cílem této fáze reformy je snížení administrativní zátěže pro poplatníky a státní správu, jak se vláda zavázala ve svém programovém prohlášení,"*[21] uvedl tehdejší ministr financí Kalousek. Důvodem této daňové reformy, jak vyplývá z programového prohlášení vlády z roku 2006, jsou jak vysoké výdaje na daňovou správu, patřící k nejvyšším v Evropě, tak i vysoké výdaje poplatníků na splnění jejich daňových povinností.[22] Daňové subjekty se setkávají při plnění svých povinností se čtyřmi soustavami správních orgánů, podávají daňová přiznání či přehledy a platí veřejné odvody orgánům finanční správy, orgánům celní správy, orgánům správy sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám. Reforma by tak měla přinést jedno výběrní místo, tzv. Jednotné inkasní místo, zkráceně JIM. Veškeré platby od poplatníků do veřejných rozpočtů by měly být spravovány pouze finančními úřady na základě jednotného procesu, kterým bude daňový řád a tím současně reforma přinese i jednotný základ daně z příjmů a obou druhů pojistného. Dle tehdejšího mistra financí Kalouska: *„JIM představuje ambiciózní program na modernizaci výběru daní, cel a odvodů s cílem snížení administrativní zátěže, která na poplatnících leží z hlediska plnění zákonných povinností, a snížení nákladů zatěžujících rozpočet"*.[23] Požadovaného stavu by mělo být dosaženo sloučením územních finančních orgánů s orgány Celní správy ČR do jednotné Finanční a celní správy ČR a poté bude tato soustava orgánů pověřena nejen výběrem daní, ale i výběrem sociálního a zdravotního pojištění. V souvislosti se zavedením JIM se dne 20. 12. 2011 Parlament české republiky usnesl na zákoně o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, jehož účinnost byla plánována k 1. 1. 2014. Současný stav je však takový, že účinnost zákona byla vyjma některých bodů

[20] O konceptu reformy daňového systému. *Měšec.cz* [online]. 2008 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.mesec.cz/aktuality/ministr-financi-predstavil-koncept-reformy-danov/

[21] Příprava daňové reformy. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2008 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2008/2008-04-03-tiskova-zprava-5605-5605

[22] Programové prohlášení vlády. *Vláda České republiky* [online]. 2007 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=20780

[23] Základní informace. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2010 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/jedno-inkasni-misto/zakladni-informace

odložena až k 1. 1. 2015. Sloučení orgánů finanční správy a orgánů celní správy dosud také neproběhlo, pouze byla uskutečněna k 1. 1. 2013 reorganizace finanční správy a celních orgánů, kde byla původní třístupňová soustava celních orgánů nahrazena soustavou dvoustupňovou, která již neobsahuje celní ředitelství a celní úřady, ale je zavedena soustava 14 celních ředitelství kopírujících území vyšších územně samosprávných celků a Celní úřad Praha-Ruzyně.[24] Správa sociálního pojištění a zdravotního pojištění, která bude prováděna orgány finanční správy po zřízení Jednotného inkasního místa podle daňového řádu, tak povede k odstranění duplicitních a nadbytečných ustanovení v jednotlivých zákonech upravujících placení pojistného. Tímto krokem dojde k zefektivnění správy dotčených peněžitých plnění, zejména však bude naplněn klientský přístup k daňovým subjektům, neboť jim umožní vyřídit všechny potřebné záležitosti na jednom úřadě, případně jediným podáním.

4. Formy a druhy podání

4. 1. Písemné podání

Podání vůči správci daně je daňovým subjektům umožněno dle § 71 daňového řádu trojím způsobem: písemnou formou, ústně do protokolu nebo elektronicky. Všechny formy podání musí obsahovat náležitosti podání, tak, jak to ukládá daňový řád. V podání musí být uvedeno jak přesné označení podatele, tak i příjemce podání. Tradičním způsobem podání se jeví podání písemné, jinak řečeno podání v listinné podobě. Tato forma podání musí být opatřena vlastnoručním podpisem podatele, jinak je správce daně povinen podatele vyzvat dle § 74 daňového řádu k odstranění této vady podání. Převážnou část podání, jejichž příjemcem jsou správci daně, tvoří daňová přiznání. Tato podání, jinak také nazvaná formulářová podání, jsou daňové subjekty povinny činit prostřednictvím tiskopisů vydávaných Ministerstvem financí. Není podmínkou, že musí být tato podání činěna na originálních tiskopisech, je připuštěno nahradit originál výstupní sestavou z počítače nebo černobílou kopií, avšak za předpokladu, že budou zachovány veškeré parametry příslušného tiskopisu.

V souvislosti s probíhající elektronizací veřejné správy, dochází k novelizacím stávajících právních norem, jejichž nová znění zakládají daňovým subjektům povinnost, činit určitá podání pouze v elektronické podobě. Již od 1. 1. 2010 byla zákonem č. 235/2004 Sb., o dani

[24] Organizační struktura. *Celní správa ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx

z přidané hodnoty (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“) stanovena povinnost podávat plátcům daně z přidané hodnoty[25], pokud dodávají zboží do jiného státu Evropské unie, přemisťují obchodní majetek do jiného státu Evropské unie nebo poskytují služby v jiném státu Evropské unie, souhrnná hlášení[26] pouze v elektronické podobě. S datem 1. 4. 2011 byla uzákoněna další povinnost, kdy plátce daně z přidané hodnoty podléhající režimu přenesené daňové povinnosti[27]na stavební práce je povinen předložit správci daně výpis z evidence pro daňové účely také pouze elektronicky. Od 1. 1. 2014 s nabytím účinnosti zákona č. 502/2012 Sb., kterým se mění zákon o dani z přidané hodnoty, mají povinnost podávat hlášení a daňová přiznání k dani z přidané hodnoty pouze elektronicky všechny právnické osoby a některé fyzické osoby. Novelizované ustanovení § 101a zákona o dani z přidané hodnoty stanoví, že fyzická osoba není povinna podávat hlášení a daňová přiznání elektronicky, jestliže její obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců nepřesáhne 6 000 000 Kč nebo nemá zákonem stanovenou povinnost činit podání elektronicky. Zde však vzniká jistá výkladová nejasnost. Není jednoznačně uvedeno, co se rozumí zákonem stanovenou povinností, zda se jedná o zákonem stanovenou povinnost dle daňových zákonů nebo jakoukoliv platnou normou. Další výkladová nejasnost je spatřována v tom, na jaká hlášení a daňová přiznání – za jaká zdaňovací období se tato povinnost vztahuje, zda má tedy daňový subjekt daňové přiznání podávané k 25. 1. 2014 za období roku 2013 podávat elektronicky, protože ho podává v roce 2014, nebo ho není povinen podávat elektronicky, protože jde o přiznání vztahující se k období, kdy tato povinnost ještě uzákoněna nebyla. Vzhledem k tomu, že nová právní úprava zasáhne dosti značný počet daňových subjektů, měla by být formulována s daleko větší přesností. To si uvědomují i samotní správci daně, a proto bude postup správců daně, který je autorce této práce znám z praxe, v počáteční účinnosti této nové povinnosti, uplatněn k podáním učiněným v nesouladu s § 101a zákona o dani z přidané hodnoty, to znamená neelektronicky, mírně specifický tím, že první nesprávně učiněná podání budou správcem daně akceptována jako by byla podána správnou formou - elektronicky. Při každém dalším podání, které má být

[25] Dle § 6 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty se plátcem stane osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč, s výjimkou osoby, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně.

[26] Viz. § 102 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

[27] Dle § 92a) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty je v režimu přenesení daňové povinnosti plátce, pro kterého bylo zdanitelné plnění v tuzemsku uskutečněno, povinen přiznat daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění.

učiněno elektronicky, bude již správce daně postupovat tak, že vyzve podatele k odstranění vad podání.

4. 2. Ústní podání

Další formou podání je podání ústně do protokolu. „Podání činěné ústně do protokolu je de facto také podání písemné, neboť formálním výstupem bude protokol, který musí mít listinnou podobu, aby mohl být oběma stranami podepsán.“[28] Protokol sepisuje stanovená úřední osoba buď v prostorách úřadu, nebo v místě, kde provádí šetření. Výhodou protokolu je možnost odstranění případných nesrovnalostí nebo vad přímo na místě. V protokolu o ústním jednání je zachycen obsah osobního jednání daňového subjektu se správcem daně. Protokol je veřejnou listinou vydanou orgánem veřejné moci, jejíž obsah je považován ex lege za pravdivý. Náležitostí protokolu dle § 60 daňového řádu je přesné označení předmětu jednání, osob zúčastněných jednání, uvedení místa, kde jednání proběhlo, začátek a konec jednáníurčený dnem, hodinou a minutou a popis průběhu jednání. Součástí protokolu jsou také poučení poskytnutá daňovému subjektu, jejich vyjádření k poučení, návrhy osob zúčastněných ústního jednání, popřípadě výhrady proti obsahu protokolu a vyjádření se správce daně k těmto výhradám. Po hlasitém přečtení protokolu, pokud nebyl hlasitě diktován, osoby zúčastněné ústního jednání a úřední osoba protokol podepíší. Bude-li osobou zúčastněnou ústního jednání podpis odepřen, nebude to na důkazní moc protokolu mít dle § 62 odst. 4 daňového řádu žádný vliv.

4. 3. Elektronické podání

Elektronickým podáním se rozumí podání datovou zprávou, která je opatřena uznávaným elektronickým podpisem nebo bez elektronického podpisu, anebo datová zpráva odeslaná prostřednictvím datové schránky. Za kvalifikované podání vyvolávající zamýšlené účinky však lze považovat pouze datovou zprávu opatřenou uznávaným elektronickým podpisem a zprávu odeslanou prostřednictvím datové schránky přijímané správcem daně prostřednictvím elektronické podatelny. Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (dále jen „zákon o elektronickém podpisu“) definuje elektronickou podatelnu v § 2 písm. y) jako: *„Pracoviště orgánu veřejné moci určené pro*

[28] BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649.str. 380

příjem a odesílání datových zpráv.“ Adresa elektronické podatelny musí být dle § 56 daňového řádu a § 3 Nařízení vlády č. 495/2004 Sb., kterým se provádí zákon o elektronickém podpisu předepsaným způsobem zveřejněna. Podání prostřednictvím datové zprávy je však umožněno pouze ve formátu a struktuře, kterou správce daně zveřejnil vydáním metodického pokynu řady D-349, ve kterém je stanoveno: *„Podání specifikovaná v § 72 odst. 1 daňového řádu, tj. přihláška k registraci, řádné daňové tvrzení a dodatečné daňové tvrzení, zasílaná daňovými subjekty územním finančním orgánům podle § 71 daňového řádu prostřednictvím datové schránky musí být ve formátu a struktuře XML.“*[29] Extensible Markup Language tedy zkráceně XML představuje obecný značkovací jazyk, sloužící pro výměnu dat mezi aplikacemi z důvodu jeho jednoduchosti textu a zpracovatelnosti jakýmkoli textovým editorem.[30] Z uvedeného tedy vyplývá, pokud daňový subjekt učiní podání prostřednictvím datové zprávy v jiném formátu a struktuře, jedná se o vadné podání a správce daně je povinen vyzvat daňový subjekt dle § 74 daňového řádu k nápravě.

Podání učiněné datovou zprávou bez uznávaného elektronického podpisu nebo za pomocí jiných přenosových technik, za které lze v dnešní době považovat fax nebo e-mail, má účinky podání dle § 71 daňového řádu pouze pokud je do 5 dnů ode dne, kdy došlo správci daně potvrzeno buď písemně, nebo ústně do protokolu, anebo opakováno zasláním datové zprávy s uznávaným elektronickým podpisem nebo datové zprávy prostřednictvím datové schránky. Jelikož ustanovení § 71 odst. 3 daňového řádu výslovně neuvádí, že potvrdit nebo opakovat podání kvalifikovaným způsobem je třeba provést u toho správce daně, u něhož bylo učiněno podání datovou zprávou bez uznávaného elektronického podpisu nebo za pomocí jiných přenosových technik, lze se domnívat, že potvrzení takového podání lze v souladu s ustanovením § 35 odst. 2 daňového řádu provést i u nadřízeného správce daně nebo jiného věcně příslušného správce daně. Novelizací daňového řádu k 1. 1. 2014 byly rozšířeny způsoby elektronického podávání vůči správci daně a to o podání datovou zprávou s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do datové schránky. Využitelnost této formy podávání ovšem prozatím nebyla dle § 71 odst. 4 daňového řádu zveřejněna. V případě, že není nekvalifikované podání potvrzeno nebo opakováno a pětidenní lhůta marně

[29] Pokyn. *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn_D-349.pdf
[30] XML. *Wikipedie* [online]. 2013 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Extensible_Markup_Language

uplyne, znamená to: *„Že se na podání hledí jako by vůbec nebylo podáno, tj. není s to vyvolávat žádné právní účinky. Správce daně se tedy de jure nemůže podáním zabývat, ani kdyby chtěl, avšak informaci takto získanou může v souladu se zásadou oficiality využít pro zahájení řízení z moci úřední.“*[31] Za bezvadné nelze také považovat e-mail odeslaný na e-mailovou adresu správce daně, ačkoliv bude opatřen uznávaným elektronickým podpisem, neboť e-mailová adresa není určena pro podávání datových zpráv. K problematice elektronického podání na jinou elektronickou adresu se vyjádřil Nejvyšší správní soud ČR v rozsudku sp. zn. 1 Ans 8/200/-105 takto: *„Na elektronické podání podané daňovým subjektem na jinou elektronickou adresu, než je adresa společného technického zařízení správců daně (§ 21 odst. 7 daňového řádu), jakkoli je opatřeno zaručeným elektronickým podpisem, nelze hledět jako na podání se zaručeným elektronickým podpisem ve smyslu § 21 odst. 3 daňového řádu, ale je třeba je považovat za podání učiněné za pomoci jiných přenosových technik.“* Ačkoli tento rozsudek byl vydán v souvislosti se zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, platného do 31. 12. 2010, lze ho aplikovat i pro účely výkladu podání dle současného daňového řádu. Bude-li takovéto podání správcem daně vyhodnoceno jako podání učiněné za pomoci jiných přenosových technik, nastanou účinky podání dle výkladu rozsudku pouze, pokud podatel podání do 5 dnů ode dne, kdy došlo správci daně, potvrdí stanoveným způsobem. K tomuto doplnění není správce daně povinen daňový subjekt vyzývat. Jestliže takové podání v uvedené lhůtě nebude uvedeným způsobem doplněno či s ním nebude uvedeným způsobem vyjádřen souhlas, hledí se na něj, jako by vůbec nebylo podáno.

4. 4. Daňový portál

Daňový portál je aplikací Automatizovaného daňového informačního systému, kterou zřídilo Ministerstvo financí České republiky pro účely rozšíření elektronické komunikace mezi daňovými subjekty a daňovou správou. Daňový portál je vybudován jako souhrn služeb pro daňové subjekty, poskytující informace vázané na daňové řízení a umožňující činit podání vůči orgánům finanční správy v elektronické formě.[32] Provozovatelem daňového portálu je Generální finanční ředitelství a poskytování služeb daňovým portálem je upraveno ustanoveními daňového řádu a zákonem o elektronickém podpisu. V současné době lze

[31] BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649. str. 385

[32] Ministerstvo financí připravuje. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2006 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2006/2006-02-21-tiskova-zprava-5998-5998

podávat daňová přiznání, hlášení a další písemnosti v elektronické podobě prostřednictvím aplikace Elektronická podání pro finanční správu, zkráceně EPO.

Aplikace EPO umožňuje automatické doplnění vybraných položek pomocí nastaveného číselníku, automatické provedení matematických operací, kontrolu náležitostí podání shodnou s kontrolou realizovanou při zpracování podání na příslušném finančním úřadě. Daňový subjekt si může pracovní soubor s podáním uložit, zpětně načíst pro další práci s tímto souborem, připojit přílohy v elektronické podobě o maximální velikosti 4 MB a uložit do datové schránky k odeslání. Elektronické podávání daňových přiznání prostřednictvím daňového portálu umožňuje daňovému subjektu poskytnout ve formuláři podání nejen jeho registrační data, ale také data z předchozího zdaňovacího období.[33] Vyplňování přiznání se tak stává jednodušším a přehlednějším, daňový subjekt již pouze provádí úpravu a kontrolu nabídnutých údajů. Aplikace EPO je přístupná na příslušných internetových stránkách Finanční správy nejen v online podobě, ale také v podobě individuální aplikace pro využití vkládání dat do stažených formulářů, bez připojení k internetu.[34]

Podání prostřednictvím aplikace EPO daňový subjekt odesílá buď formou datové zprávy opatřené uznávaným elektronickým podpisem anebo datovou zprávou bez uznávaného elektronického podpisu. V tomto případě však své podání musí doplnit, potvrdit, jak je stanoveno v § 71 odst. 3 daňového řádu do 5 dnů ode dne, kdy došlo správci daně uvedeným způsobem v § 71 odst. 1 daňového řádu. Aplikace k tomuto účelu poskytuje tiskopis „Potvrzení podání učiněné datovou zprávou, nezaopatřenou uznávaným elektronickým podpisem“, který si podatel vytiskne, podepíše a jako listinné podání je v požadované lhůtě podá správci daně. Další možností je vytištění vyplněného formuláře z aplikace EPO, vlastnoručně podepsat a osobně nebo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb doručit správci daně. Ministerstvo financí jako vlastník aplikace zaručuje, že nebude uskutečněna žádná operace, která by poškodila daňový subjekt, využívající této aplikace, pomocí certifikátu, který ověřuje, že aplikace je originální a není nikým modifikována.[35]

[33] Elektronická podání pro finanční správu. *Finanční správa ČR* [online]. 2013 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/cs/dane-elektronicky/danovy-portal/elektronicka-podani-pro-financni-spravu
[34] Podání daňového přiznání pomocí internetu. *Business.Info.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/podani-danoveho-priznani-pomoci-24676.html
[35] Podání daňového přiznání pomocí internetu. *Business.Info.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/podani-danoveho-priznani-pomoci-24676.html

4. 5. Daňové přiznání

Typickým podáním vůči správci daně na základě daňového řádu v souladu s dalšími speciálními zákony, zahajující vyměřovací řízení, jehož cílem je stanovení daně, se rozumí daňové přiznání, které jsou povinné podávat jak fyzické osoby, fyzické osoby provozující podnikatelskou činnost, tak právnické osoby, kterým je tato povinnost uložena zákonem nebo jsou k tomuto úkonu vyzvány správcem daně. Na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů jsou povinné podávat přiznání k dani z příjmů fyzických osob fyzické podnikající osoby, právnické osoby a další fyzické osoby pobírající příjmy podléhající dani z příjmů fyzických osob, za které se považují příjmy z podnikatelské či ekonomické činnosti, příjmy z kapitálového majetku, jako jsou např. úrokové příjmy, příjmy z pronájmu nebo ostatní příjmy, plynoucí například z prodeje nemovitostí, pokud se nejedná o příjem osvobozený. Další skupinu osob podávajících přiznání k dani z příjmů fyzických osob tvoří osoby, které si prostřednictvím tohoto daňového přiznání provádí roční zúčtování záloh daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, z důvodu uplatnění nezdanitelné části základu daně, jakou může být odečet zaplacených úroků z poskytnutého hypotečního úvěru dle § 15 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, uplatnění slevy dle § 35ba téhož zákona na vyživovanou manželku, jejíž roční příjem nepřesáhl částku 68 000,-- Kč nebo pobírali příjmy ze závislé činnosti souběžně od více zaměstnavatelů, anebo jim roční zúčtování záloh ze závislé činnosti nebylo provedeno zaměstnavatelem. Přiznání k dani z příjmů fyzických osob se podává vždy nejpozději do 3 měsíců po skončení zdaňovacího období, které činí 12 měsíců, tato daň se vyměřuje za uplynulé zdaňovací období. Zákonem o dani z přidané hodnoty je uložena povinnost podávat přiznání k dani z přidané hodnoty daňovému subjektu, který se stal plátcem daně z přidané hodnoty na základě tohoto zákona. Přiznání k dani z přidané hodnoty je plátce povinen podat, pokud se jedná o plátce s měsíčním zdaňovacím obdobím vždy do 25 dne po uplynutí měsíčního zdaňovacího období a jestliže se jedná o plátce se čtvrtletním zdaňovacím obdobím, vždy do 25 dne po uplynutí čtvrtletí. Současně jsou fyzické osoby, podnikající fyzické osoby nebo právnické osoby vlastnící nějakou nemovitost – pozemek či stavbu, podat přiznání k dani z nemovitostí, dle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. U této daně, která se vyměřuje na zdaňovací období, se daňové přiznání podává nejpozději do konce prvního měsíce, jímž začíná běh zdaňovacího období.[36]

[36] Viz. § 136 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

4. 6. Odvolání

Jedním z druhů podání, které je účastník správního či daňového řízení oprávněn podat, je odvolání proti rozhodnutí správního orgánu. Odvolání je řádný opravný prostředek, kterým se účastníci řízení mohou bránit proti nepravomocnému rozhodnutí správního orgánu v první instanci, pokud s ním nesouhlasí. Odvolání chrání před nezákonností, ale může vést i ke změnám z důvodu nesprávnosti rozhodnutí. Odvolací řízení pro správu daní je upraveno v § 109 až § 116 daňového řádu. Odvoláním se tedy zásadně napadá rozhodnutí správce daně a oprávnění podat odvolání náleží tomu: *„Komu je předmětným rozhodnutím povinnost ukládána nebo přiznáno právo, popř. jsou autoritativně prohlášena jeho již existující práva a povinnosti, tedy příjemce rozhodnutí.“*[37] Právo podat odvolání je subjektivním právem příjemce rozhodnutí a je vyjádřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno zahájení odvolacího řízení. Je tedy plně na úvaze příjemce rozhodnutí, zda odvolání podá, či nikoli. Taxativní výčet náležitostí podaného odvolání je uveden v § 112 daňového řádu. Z důvodu správné identifikace napadeného rozhodnutí musí odvolání obsahovat označení správce daně, který vydal předmětné rozhodnutí, označení toho, kdo se odvolává a číslo jednací napadeného rozhodnutí. Další náležitostí odvolání jsou důvody, v nichž odvolatel spatřuje nesprávnosti nebo nezákonnost vydaného rozhodnutí. Namítány mohou být nejen vady skutkové, ale i vady právní. Odvolatel je dále povinen označit důkazní prostředky, kterými svá tvrzení prokáže a v neposlední řadě je odvolatel povinen uvést ve svém odvolání návrh na změnu rozhodnutí či jeho úplné zrušení. Absence nějaké z taxativně vymezených náležitostí není na závadu, pokud je správce daně schopen řádně věc projednat. V opačném případě správce daně odvolatele vyzve k doplnění odvolání, ve výzvě správce daně uvede, co má být doplněno a stanoví odvolateli lhůtu, která nesmí být kratší 15 dnů.

Daňový subjekt je oprávněn využít práva vzdát se odvolání dle § 111 odst. 1 daňového řádu nebo vzít podané odvolání zpět dle § 111 odst. 2 daňového řádu. Zpětvzetí odvolání a vzdání se práva na odvolání, zbavuje daňový subjekt možnosti podat odvolání, i když by ještě odvolací lhůta neuplynula. Pokud se jedná o řízení s jedním příjemcem, který se vzdá práva na odvolání, nabývá rozhodnutí okamžitě právní moci. Pokud se jedná o řízení s více příjemci a všichni se vzdají práva na odvolání, rozhodnutí nabývá právní moci dnem, kdy tak učiní poslední z nich. Při řízení s více příjemci rozhodnutí, kdy se práva na odvolání vzdají

[37]BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649. Str. 676

jen někteří z nich, rozhodnutí nabude právní moci až po uplynutí odvolací lhůty poslednímu z příjemců. Práva na odvolání se může daňový subjekt vzdát nejdříve v okamžiku doručení rozhodnutí. Po uplynutí odvolací lhůty se již logicky vzdát práva na odvolání nelze. Vzdání se práva na odvolání i zpětvzetí odvolání je podáním ve smyslu § 70 daňového řádu a musí obsahovat všechny náležitosti v tomto ustanovení předepsané, včetně formy podání stanovené v § 71 daňového řádu. Odvolání lze vzít zpět nejpozději do vydání rozhodnutí správce daně. Pokud odvolatel vezme podané odvolání zpět, řízení o odvolání je dnem zpětvzetí ze zákona zastaveno. Praxe je ale taková, že správce daně, přestože je odvolací řízení zastaveno ze zákona, zasílá pro vyšší právní jistotu odvolateli rozhodnutí o zastavení řízení.

Pouze v dispozici odvolatele je rozhodnutí, zda odvoláním napadne celou výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. S touto zásadou se však: *„Zvyšuje odpovědnost odvolatele, nejenže se po něm žádá, aby uvedl, v jakém rozsahu rozhodnutí napadá, ale také v čem vidí rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení.“*[38] Nepřípustné je odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí, s jehož výrokem odvolatel souhlasí. Odvolání, které by směřovalo pouze proti odůvodnění rozhodnutí, správce daně pro jeho nepřípustnost dle § 113 odst. 1 daňového řádu zamítne.

4. 7. Stížnost

Dalším typem podání, které může osoba zúčastněná na správě daní podat je stížnost dle § 261 daňového řádu proti nevhodnému chování úředníka nebo nesprávnému postupu správce daně. Na rozdíl od petičního práva stížnost nemá oporu v Listině základních lidských práv a svobod.[39] Podání stížnosti ve smyslu § 261 daňového řádu nesmí být stěžovateli na újmu. To v podstatě vyplývá rovněž z § 6 odst. 3 daňového řádu, podle kterého musí správní orgán umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva, a podat stížnost je právem všech dotčených osob. Zvláštností u podání takovéto stížnosti je možnost podání v elektronické podobě na elektronickou adresu korupce@fs.mfcr.cz.[40] Stížnost představuje další z forem podání ve smyslu § 70 daňového řádu, a proto je nutno stížnost posuzovat, stejně jako ostatní podání, podle jejího skutečného obsahu, a nikoli podle označení. Pokud by

[38] HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-4000-492.str. 405

[39] JEMELKA, Luboš. *Správní řád: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, xxvi, 640 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-807-4001-574. Str. 591

[40] Postup při vyřizování podání. *Finanční správa*[online]. 2013 [cit.2014-02-11].Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/cs/informace-podle-zakona-106-1999sb/postup-pri-vyrizovani-podani

tedy bylo učiněno podání označené jako stížnost, které by však bylo věcně odvoláním, podnětem k uplatnění opatření proti nečinnosti a jiné, bylo by nutné s takovým podáním nakládat s ohledem na jeho obsah, tedy jako s odvoláním či podnětem. Stížnost je podle § 261 daňového řádu možné uplatnit pouze tehdy, neposkytuje-li daňový řád jiný prostředek ochrany. Podání stížnosti není vázáno na žádnou lhůtu, záleží na stěžovateli, zda a kdy tento prostředek ochrany využije.

4. 8. Žádost

Žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím je dalším druhem podání, kterým žadatel uplatňuje zákonné právo dle Listiny základních práv a svobod na informace od určitých veřejnoprávních subjektů. Konkrétní podmínky přístupu k informacím a povinnosti povinného subjektu, jímž se rozumí státní orgány, územní samosprávné celky, jejich orgány a veřejné instituce, upravuje právě zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Tento zákon rovněž obsahuje nástroje, které zaručují jak ochranu žadatele při výkonu práva na informace, tak i jistou ochranu povinným subjektů při poskytování informací, a to tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému zatěžování či šikaně dotazovaných povinných subjektů.[41] Pro vyhodnocení povinným subjektem, že se jedná o žádost dle tohoto zákona, je nezbytné v žádosti uvést, kterému povinnému subjektu je žádost určena, že se žadatel domáhá informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a uvedení doručovací adresy. Elektronicky podaná žádost musí být zaslána na elektronickou adresu podatelny povinného subjektu, je-li povinným subjektem zřízena, jinak na jakoukoliv elektronickou adresu povinného subjektu.

5. Datová schránka

Institut datových schránek a autorizované konverze dokumentů zavedl do českého právního řádu zákon o elektronických úkonech. Dle tohoto zákona jsou datové schránky definovány jako elektronické uložiště sloužící k výměně zpráv mezi orgány veřejné moci na straně jedné a právnickými a fyzickými osobami na straně druhé a poskytují: *„Nástroj umožňující bezpečné činění úkonů způsobem, který vysoce přesahuje bezpečnost*

[41] Přístup k informacím. *Transparency international* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.transparency.cz/pristup-k-informacim/

a důvěryhodnost většiny současných doručovacích cest.“[42]Doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky umožňuje metoda autorizované konverze dokumentů, představující úplný převod dokumentu z digitální do listinné podoby nebo naopak, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky. Autorizovaná konverze dokumentů nepotvrzuje správnost, pravdivost ani soulad s právními předpisy údajů uvedených na výstupu konverze. Na žádost provádí autorizovanou konverzi dokumentů advokáti a kontaktní místa veřejné správy, kterými jsou notáři, krajské úřady, matriční úřady nebo obecní úřady. Z moci úřední pro výkon své působnosti provádějí autorizovanou konverzi dokumentů orgány veřejné moci. Dokument vzniklý provedením autorizované konverze dokumentů má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu.[43]

5. 1. Typy datových schránek

Zákon o elektronických úkonech rozlišuje tyto druhy datových schránek: datové schránky fyzických osob, podnikajících fyzických osob, právnických osob a orgánů veřejné moci. Datová schránka fyzické osoby a podnikající fyzické osoby se zřizuje výhradně na základě jejich žádosti. Každá fyzická osoba může mít zřízenu pouze jednu datovou schránku fyzické osoby a každá podnikající fyzická osoba jednu datovou schránku podnikající fyzické osoby. Pro advokáty, daňové poradce a insolvenční správce toto pravidlo neplatí a pro účely výkonu advokacie, daňového poradenství a insolvenčního správcovství je povinně zřízena samostatná datová schránka fyzické osoby. Konkrétní typ datové schránky je primárně určen pro komunikaci související s tím druhem činnosti příslušného subjektu, pro který byla datová schránka zřízena. Povinně zřídí Ministerstvo vnitra datovou schránku právnické osobě zřízené zákonem bezodkladně po jejím vzniku, právnické osobě zapsané v obchodním rejstříku a organizační složce podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejím zapsání do obchodního rejstříku. Orgánům veřejné moci se datové schránky taktéž zřizují ze zákona, jakmile je Ministerstvo vnitra informováno o jejich zapsání do zákonem stanovené evidence. Prostřednictvím datových schránek dodávané dokumenty a úkony prováděné vůči orgánům veřejné moci mají formu datové zprávy. Datovou zprávou dle § 2 písm. c) zákona o elektronickém podpisu se rozumí: *„Elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat*

[42] SMEJKAL, Vladimír a Michal Altair VALÁŠEK. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde, 2012, 197 s. ISBN 978-808-6131-801. str. 42
[43] BUDIŠ Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky*. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 80-726-3617-0. str. 41

na záznamových médiích, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou.“ Povinností vyplývající ze zákona o elektronických úkonech je obousměrná elektronická komunikace, umožňuje-li to povaha dokumentu, orgánů veřejné moci mezi sebou. Povinností orgánů veřejné moci je také elektronicky doručovat dokumenty právnickým a podnikajícím fyzickým osobám, kterým byla datová schránka zřízena ze zákona a fyzickým osobám, kterým byla datová schránka zřízena na základě jejich žádosti.

5. 2. Informační systém datových schránek

Elektronická komunikace mezi uživateli datových schránek je zajišťována informačním systémem datových schránek, který je informačním systémem veřejné správy dle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Správcem informačního systému datových schránek je dle zákona o elektronických úkonech Ministerstvo vnitra, kterému je přímo tímto zákonem svěřena působnost, v jejímž rámci zajišťuje specifické úkoly sloužící k zajištění důvěryhodnosti doručovaných datových zpráv, připojení kvalifikovaného časového razítka k datové zprávě odeslané z datové schránky a k dodání datových zpráv odeslaných z datových schránek do datových schránek adresáta. Kvalifikované časové razítko k datové zprávě vydává kvalifikovaný poskytovatel certifikačních služeb, jsou jím spojena elektronická data s časovým okamžikem, a zaručuje existenci dat v elektronické podobě před tímto časovým okamžikem.[44] Provozovatelem informačního systému datových schránek je držitel poštovní licence státní podnik Česká pošta, který je pověřen výkonem informačních činností v rámci informačního systému datových schránek. Své povinnosti plní Ministerstvo vnitra i státní podnik Česká pošta na základě zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Na žádost osoby poskytující své služby na internetu může dle § 14a zákona o elektronických úkonech ministerstvo povolit za úplatu využívání rozhraní informačního systému datových schránek, které slouží pro správu přístupových údajů a identity osob oprávněných k přístupu do datových schránek a vazeb mezi přístupovými údaji do datové schránky a individuálními uživatelskými účty internetových služeb. Dle důvodové zprávy k novele zákona o elektronických úkonech a zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy: *„Společné přihlašování do datové schránky a k internetovým službám pomocí uživatelských účtů sloužících k přístupu k těmto službám tak povede k dalšímu zvýšení uživatelského komfortu a zároveň poskytování tzv. hladce fungujících služeb*

[44] BUDIŠ Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky*. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 80-726-3617-0. str. 70, 164

e-Governmentu.“[45]Provoz datových schránek funguje ve dvou různých režimech. Zatímco datové zprávy odesílané z datové schránky fyzické osoby, podnikající fyzické osoby a právnické osoby do datové schránky orgánu veřejné moci a datové zprávy odesílané z datové schránky orgánu veřejné moci fungují v režimu veřejnoprávním, tedy bezplatně, datové zprávy odesílané mezi fyzickými osobami, podnikajícími fyzickými osobami a právnickými osobami běží v režimu soukromoprávním a jsou zpoplatněné.[46]

Odměna za provoz informačního systému datových schránek je státnímu podniku Česká pošta hrazena dle § 14 zákona o elektronických úkonech z prostředků státního rozpočtu prostřednictvím Ministerstva vnitra z kapitoly Všeobecné pokladní správy, v souladu se zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, tedy tak, aby její výše pokryla oprávněné náklady vynaložené na výkon souvisejících činností a zajistila provozovateli přiměřený zisk. Každý rok získává Ministerstvo vnitra na provoz informačního systému datových schránek určitou částku, avšak skutečné náklady jsou podstatně vyšší. V roce 2011 obdrželo Ministerstvo vnitra na provoz 490 milionů Kč, ale ve skutečnosti ministerstvo vynaložilo přes 925 milionů Kč, v roce 2012 obdrželo již 500 milionů Kč[47] a skutečně vynaložené náklady činily 840 milionů Kč.[48] Jedním z důvodů tohoto mnohonásobného navýšení plánovaných nákladů mohlo být na základě zjištění státní kontroly, provedené Ministerstvem vnitra ve dnech od 13. 9. 2012 do 11. 10. 2012 to, že Česká pošta přeúčtovává státu dodanou službu, která byla poskytnuta subdodavatelem, navýšenou o 40% marži.[49] Z kontrolní akce, týkající se datových schránek Nejvyššího kontrolního úřadu, která probíhala od prosince 2012 do května 2013, a týkala se období roku 2008 až 2012, bylo mimo jiné zjištěno, že Česká pošta zaplatila za zakázku na úpravu datových schránek z roku 2010 svému subdodavateli částku 108 013 560 Kč, ale státu poté naúčtovala částku 285 6000 000 Kč, což představuje mimořádné navýšení o 164,41%.[50] Datové schránky měly dle původního záměru být: *„Užitečným nástrojem pro*

[45] SMEJKAL, Vladimír a Michal Altair VALÁŠEK. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde, 2012, 197 s. ISBN 978-808-6131-801. str. 44

[46] Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky. *E-Archiv.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b14/b0113001.php3

[47] Ministerstvo má problémy. *E.Gov.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.egov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=485:ministerstvo-vnitra-ma-problemy-s-financovanim-provozu-datovych-schranek&catid=9:datove-schranky&Itemid=3

[48] Datové schránky. *E-Archiv.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b13/b0924001.php3

[49] Česká pošta rýžuje. In: *ITBIZ* [online]. 2012 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.itbiz.cz/ceska-posta-ryzuje-na-preprodeji-isds-marze-cini-pres-40

[50] Datové schránky. *E-Archiv.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b13/b0924001.php3

komunikaci se státní a veřejnou správou. Jako takové neměly kromě běžných provozních nákladů, které zahrnují hlavně poplatky subdodavatelům (hlavně Telefónica O2), stát vyjít příliš draho.“[51] Z výše uvedeného je zřejmé, že z provozu datových schránek plynul České poště víc než přiměřený zisk a je namístě otázka, zda nebyly naplněny znaky nepřiměřeného majetkového prospěchu dle § 2 odst. 5 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, dle kterého se za nepřiměřený prospěch považuje: *„Jestliže prodávající prodá zboží za cenu zahrnující neoprávněné náklady nebo nepřiměřený zisk získaný na základě uplatnění vyšší ceny prodeje oproti obvyklé ceně, v případě zneužití výhodnějšího postavení na trhu.“* Česká pošta je dle § 2 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku právnickou osobou, která provozuje podnikatelskou činnost s majetkem státu, se kterým je oprávněna hospodařit vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Zákon však již pro státní podniky nestanoví konkrétní výčet pravidel pro hospodaření s tímto majetkem a téměř postrádá jakoukoli regulaci hospodaření se státním majetkem, a tím dochází k vytváření prostředí zneužívaného pro vyvádění veřejných prostředků. Další problém je spatřován v samotném modelu státního podniku, kdy vystupuje státní podnik na jedné straně jako „jakási prodloužená ruka státu“[52] bez usměrňování hospodaření a na straně druhé jako samostatně podnikající právnická osoba, ovšem s lepším přístupem k veřejným penězům. Jedním z možných řešení tohoto problému se tak jeví možnost ustanovit státní podnik pouze jako součást veřejné správy a uzákonit pravidla pro hospodaření se státním majetkem stejným způsobem, jakým to ukládá organizačním složkám státu § 14 zákona č. 219/2000 Sb., Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, kdy je např. přikázáno, že majetek musí být účelně a hospodárně využit k plnění funkcí státu, důsledně využívat všech právních prostředků při uplatňování práv státu a uplatňovat právo na vydání bezdůvodného obohacení.

5. 3. Datové schránky a podání

Všechny osoby, které mají zpřístupněnou datovou schránku a umožňuje-li to povaha dokumentu, mohou provádět úkony vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky, a to při jakémkoliv řízení, není-li zvláštním zákonem stanovena povinnost učinit podání jiným konkrétním způsobem. Datovou zprávu není třeba opatřovat elektronickým podpisem, neboť autenticitu dokumentu zajišťuje systém datových schránek. Podání

[51] Česká pošta rýžuje. In: *ITBIZ* [online]. 2012 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.itbiz.cz/ceska-posta-ryzuje-na-preprodeji-isds-marze-cini-pres-40

[52] Státní podniky. *Právní rádce* [online]. 2006 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://pravniradce.ihned.cz/c1-18938470-statni-podniky-majetek-statu-a-verejne-zakazky

prostřednictvím datové schránky lze činit pouze jménem jejího držitele. Provede-li úkon jiná osoba, nemá úkon právní účinky. Jestliže úkon učiněný prostřednictvím datové schránky jiného subjektu bude podepsán uznávaným elektronickým podpisem subjektu činící-ho úkon, pak bude úkon bez závad. Při absenci uznávaného elektronického podpisu podatele, bude dle procesních předpisů požadováno ve stanovené lhůtě opětovné potvrzení náležitým způsobem. Dokument zasílaný orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky se považuje za doručený okamžikem dodání, v tomto případě je vyloučeno uplatnění fikce doručení, to znamená doručení okamžikem přihlášení, neboť nelze připustit: *„Aby si orgán veřejné moci sám určoval okamžik podání účastníka a s tím spojené účinky zahájení běhu procesních lhůt, resp. je odsouval až o 10 dnů v situaci, kdy je mu podání dodáno do jeho datové schránky a má je objektivně k dispozici.“*[53] V případě doručování dokumentu orgánu veřejné moci fyzickou osobou, podnikající fyzickou osobou a právnickou osobou tak nelze za doručení považovat okamžik, kdy se do datové schránky přihlásí osoba oprávněná k přístupu k dodané datové zprávě dle § 17 odst. 3 zákona o elektronických úkonech. Rovněž je vyloučeno doručení dle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech, dle kterého nepřihlásí-li se oprávněná osoba do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla datová zpráva dodána do datové schránky, považuje se za doručenou posledním dnem desetidenní lhůty. Z uvedeného vyplývá, že pro doručování dokumentu orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky, se neuplatní ustanovení zákona o elektronických úkonech. Poradním sborem ministra vnitra bylo konstatováno že: *„Podání fyzické osoby, podnikající fyzické osoby a právnické osoby vůči správnímu orgánu prostřednictvím datové schránky je učiněno okamžikem dodání do datové schránky orgánu veřejné moci.“* Pro doručování dokumentu orgánu veřejné moci se tak uplatní ustanovení § 37 odst. 6 správního řádu, dle kterého podání učiněné u správního orgánu je učiněno dnem, kdy tomuto orgánu došlo.[54] Na základě těchto zjištění navrhuje autorka této práce změnu zákona o elektronických úkonech týkající se doručování datových zpráv orgánu veřejné moci doplněním ustanovení určující okamžik doručení jako den dodání datové zprávy do datové schránky orgánu veřejné moci.

[53] BUDIŠ Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky*. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 80-726-3617-0. str. 102
[54] BUDIŠ Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky*. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 80-726-3617-0. str. 102

5. 4. Datové schránky na Slovensku

Obdoba našich datových schránek – označovaných jako elektronické schránky byla zavedena zákonem č. 305/2013 Zz., o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (dále jen „zákon o eGovernmentu“) s účinností od 1. 11. 2013 také na Slovensku. Tento obecný předpis pro celou veřejnou správu justici nevyjímaje, přinesl do slovenského právního řádu nový elektronický způsob výkonu veřejné moci, který navíc oproti naší úpravě datových schránek zavedl i placení správních a soudních poplatků elektronicky.[55] Na rozdíl od naší právní úpravy byly na Slovensku elektronické schránky zřízeny všem ze zákona, včetně osob starších 18 let, s tím, že aktivace elektronické schránky fyzické osoby a podnikající fyzické osoby je dobrovolná, na základě žádosti. Orgány veřejné moci na Slovensku jsou dle zákona o eGovernmentu povinny uplatňovat výkon veřejné moci tak jako platí i u nás elektronicky. Ostatní osoby jsou komunikovat s orgánem veřejné moci elektronicky oprávněné.[56]U běžných zpráv odesílaných orgány veřejné moci nastává okamžik doručení již následujícím dnem od uložení zprávy do elektronické schránky. Zprávy do vlastních rukou vyžadující potvrzení o doručení, budou považovány za doručené v okamžiku potvrzení zprávy pře jejím otevřením anebo jsou doručeny uplynutím 15 denní lhůty od následujícího dne po uložení zprávy do elektronické schránky. Jestliže speciální zákon požaduje náhradní doručení, fikce 15 dnů se nemůže uplatnit a orgán veřejné moci je povinen opakovaně zprávu doručit.[57] U zpráv, kde je adresátem orgán veřejné moci, je na rozdíl od českého zákona o elektronických úkonech, jasně stanovený okamžik doručení, který nastává uložením datové zprávy. V České republice jsou k identifikaci držitele elektronické schránky lidem přidělována dle § 1 Vyhlášky č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek obtížně zapamatovatelnášestiznaková, nejvýše dvanáctiznaková uživatelská jména. Na Slovensku, tvoří základ identifikátoru u fyzické osoby rodné číslo, jméno a příjmení, takovýto identifikátor má tedy každá fyzická osoba vždy jen jeden, a označuje skutečně ji, jako fyzickou osobu a nevyjadřuje tak její vztah vůči nějaké datové

[55] Nový slovenský zákon. *Epravo.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.epravo.sk/top/clanky/novy-slovensky-zakon-o-e-governmentu-datove-schranky-brzy-i-na-slovensku-935.html

[56] Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky. *E-Archiv.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b14/b0113001.php3

[57] Nový slovenský zákon. *Epravo.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.epravo.sk/top/clanky/novy-slovensky-zakon-o-e-governmentu-datove-schranky-brzy-i-na-slovensku-935.html

schránce, jako je tomu u nás. U právnické osoby nebo orgánu veřejné moci tvoří identifikátor identifikační číslo organizace. Jakékoliv podání na Slovensku vyžadující podpis, musí být dle zákona o eGovernmentu autorizováno vlastním elektronickým podpisem. Jedná se o zaručený elektronický podpis, který odpovídá našemu uznávanému elektronickému podpisu.[58] Jistou výhodou slovenských elektronických schránek je jejich fungování pouze ve veřejnoprávním režimu, neboťdle Jiřího Peterky: *„Rozlišování mezi veřejnoprávním a soukromoprávním režimem pak otevírá samostatnou kapitolu problémů: oba režimy se totiž liší v řadě pravidel (například pro pravidla doručování, platnost fikce podpisu atd.), a dodnes není ustálen názor na to, zda a jak se rozlišování obou režimů týká i samotných orgánů veřejné moci. Natož aby něco takového jasně řešil zákon.“*[59] Ze srovnání právní úpravy českých a slovenských datových schránek vyplývá, že slovenská právní úprava předchází řadě problémů především při doručování datových zpráv orgánům veřejné moci, neboť konkrétně určuje okamžik doručení datové zprávy orgánům veřejné moci, který bývá spojen s počátkem běhu lhůt pro různé úkony. Další výhoda zákona o eGovernmentu je spatřována ve zřízení datových schránek především u fyzických podnikajících osob. V České republice byly zákonem o elektronických úkonech zřízeny ex lege datové schránky pouze právnickým osobám a přitom různé speciální zákony např. zákon o dani z přidané hodnoty, vyžadují elektronickou formu podání i fyzickými podnikajícími osobami a ti jsou tak nepřímo nuceni ke zřízení datové schránky na základě žádosti nebo ke zřízení uznávaného elektronického podpisu.

6. Uznávaný a zaručený elektronický podpis

Dalším z nástrojů bezpečné elektronické komunikace je elektronický podpis, sloužící k zajištění vysoké míry bezpečnosti z pohledu integrity přenášených informací a jednoznačné autentizaci komunikujících stran. Elektronický podpis poskytuje nejen neporušenost, celistvost a neměnnost dokumentu, ale také záruku, že podepsaná osoba nemůže popřít svůj podpis a tím odmítnout důsledky svého podpisu. Dále identifikuje podepisující osobu a poskytuje určité informace o této osobě.[60] Elektronickým podpisem dle zákona

[58] Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky. *E-Archiv.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b14/b0113001.php3

[59] Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky. *E-Archiv.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b14/b0113001.php3

[60] Báječný svět elektronického podpisu. *Jiří Peterka* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.bajecnysvet.cz/obsah/1x5.php

o elektronickém podpisu jsou: *„Údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.“* Svoji identitu pak komunikující subjekt prokazuje prostřednictvím certifikátu, který je vydán poskytovatelem certifikačních služeb, vydavatelem certifikátů tzv. Certifikační autoritou. Certifikační autorita vystupuje při vzájemné komunikaci dvou subjektů jako třetí nezávislý důvěryhodný subjekt, který jednoznačně svazuje identifikaci subjektu s jeho daty pro tvorbu elektronického podpisu prostřednictvím certifikátu, který vydává. Certifikát se tak stává jakýmsi „elektronickým průkazem totožnosti“.[61] Zákon o elektronickém podpisu rozlišuje zaručený elektronický podpis a uznávaný elektronický podpis. Z věcného hlediska je rozdíl mezi zaručeným a uznávaným elektronickým podpisem právě v tom, na základě jakého certifikátu je podpis založen. V případě uznávaného elektronického podpisu musí jít o certifikát kvalifikovaný, vydaný akreditovanou[62] certifikační autoritou. V případě zaručeného elektronického podpisu se na certifikát žádné požadavky nekladou, tudíž nemusí být kvalifikovaný. V České republice jsou akreditovány všechny tři certifikační autority a jsou to: I.CA, PostSignum a eIdentity. Výsledkem je pak to, že každý jimi vydaný kvalifikovaný certifikát je současně: *„Kvalifikovaným certifikátem, vydaným akreditovanou certifikační autoritou.“*[63] Dne 28. 12. 2009 nabylo účinnosti rozhodnutí Komise 2009/767/ES, kterým se stanovují opatření pro usnadnění užití postupů s využitím elektronických prostředků prostřednictvím „jednotných kontaktních míst“ podle směrnice EP a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu, které ukládá členským státům povinnost uvést do provozu nástroj umožňující vzájemné uznávání kvalifikovaných certifikátů, na kterých jsou založeny zaručené elektronické podpisy. Tímto nástrojem jsou seznamy důvěryhodných certifikačních služeb. Bude-li kvalifikovaný certifikát vydán v rámci služby vedené v seznamu důvěryhodných certifikačních služeb, bude se jednat o kvalifikovaný certifikát vydaný akreditovanou certifikační autoritou a zaručený elektronický podpis bude uznávaným elektronickým

[61] Elektronický podpis. *První certifikační autorita* [online]. 2014 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.ica.cz/Elektronicky-podpis

[62] Certifikační autorita, která splní veškeré požadavky kladené na ni zákonem o elektronickém podpisu a blíže specifikované vyhláškou č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, o požadavcích na nástroje elektronického podpisu a o požadavcích na ochranu dat pro vytváření elektronických značek

[63] Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky. *E-Archiv.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b12/b0209001.php3

podpisem.[64] Pro subjekt, který činí podání vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové zprávy podepsané uznávaným elektronickým podpisem, to znamená, že s tímto podáním bude orgán veřejné moci nakládat, jako s vlastnoručně podepsaným listinným dokumentem. V souladu se získanými poznatky v této části a ustanovením § 11 zákona o elektronickém podpisu, který stanoví, že k podepsání datové zprávy určené orgánu veřejné moci, lze použít pouze uznávaného elektronického podpisu, učinila autorka závěr, žeby bylo vhodné v § 37 odst. 4 správního řádu, změnit termín zaručený elektronický podpis na termín uznávaný elektronický podpis, z důvodu přesného terminologického označení.

6. 1. Elektronická podatelna

Významným prvkem v oblasti e-Governmentu jsou elektronické podatelny, které slouží pro elektronickou komunikaci občana s úřadem. Zřízení elektronické podatelny je stanoveno nařízením vlády č. 495/2004 Sb., kterým se provádí zákon o elektronickém podpisu. Jednoznačně je stanoveno, že pokud ze zvláštních právních předpisů vyplývá pro orgány veřejné moci povinnost přijímat a odesílat datové zprávy se zaručenými elektronickými podpisy založenými na kvalifikovaných certifikátech vydaných akreditovanými poskytovateli certifikačních služeb, musí k těmto účelům zřídit elektronické podatelny. Zvláštním právním předpisem v tomto případě je již zmiňovaný správní řád, podle kterého lze podání učinit v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem dle § 37 odst. 4 nebo daňový řád, který umožňuje dle § 71 odst. 1 činit podání datovou zprávou, která je opatřena uznávaným elektronickým podpisem. K datu 1. 1. 2005 byla orgánům veřejné moci stanovena povinnost oznámit elektronickou adresu zřízené elektronické podatelny zajišťující příjem a odesílání datových zpráv ve prospěch tohoto orgánu na adresu elektronické podatelny Ministerstva informatiky ČR. Orgány veřejné moci byla tato povinnost k 1. 1. 2007 splněna z 15 ústředních orgánů státní správy – ministerstva z 93%, všemi krajskými úřady, obcemi s rozšířenou působností z 97% a obcemi s pověřeným obecním úřadem z 89%.[65]Elektronické podatelny umožnily nabídnout další variantu realizace jednotlivých podání uskutečňovaných vůči orgánům veřejné moci. Velkým přínosem pro subjekty činící podání vůči orgánům

[64] Informace pro uživatele. *Ministerstvo vnitra* [online]. 2012 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.mvcr.cz/clanek/uznavani-kvalifikovanych-certifikatu-vydanych-poskytovateli-certifikacnich-sluzeb-usazenymi-v-ostatnich-clenskych-statech-eu.aspx

[65] Informace o zřízení elektronických podatelen. *Ministerstvo vnitra* [online]. 2010 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z:http://www.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aizzrwg3bmqm&q=elektronick%C3%A9+podatelny#gsc.tab=0&gsc.q=elektronick%C3%A9%20podatelny&gsc.page=1

veřejné moci je pak to, že má možnost zpracovat tiskopisy v digitální podobě, které jsou jedním z aplikačních nástrojů realizace zásady efektivnosti a ekonomiky řízení. V roce 2008 umožnilo zpracování tiskopisů v digitální podobě včetně odeslání podání příslušnému orgánu veřejné moci ze svých webových stránek 48% organizačních složek státu, 69% krajských úřadů a 9% obecních úřadů.[66]

6. 2. Počty elektronických podání

Zpracování elektronických podání - daňových přiznání správci daně bylo Ministerstvem financí zahájeno v roce 2002, kdy po zveřejnění aplikace pro tato podání bylo uskutečněno pouze 311 elektronických podání, v roce 2003 bylo již zaznamenáno 7 018 elektronicky podaných přiznání k dani.[67] V důsledku rozvoje elektronické komunikace je tato forma podání v současnosti veřejností využívána podstatně ve větším měřítku, než byla v jejích začátcích. Pro účely této bakalářské práce budou srovnány počty elektronických podání v letech 2010 až 2013, znázorněné v grafu č. 1. V roce 2010 bylo vůči správci daně uskutečněno elektronickou formou 587 803 podání, z toho 462 749 podání bylo učiněno s uznávaným elektronickým podpisem a 125 054 podání bez uznávaného elektronického podpisu. V roce 2011 bylo učiněno o 24,5% podání s uznávaným elektronickým podpisem více oproti roku 2010 a o 65,8% více podání bez uznávaného elektronického podpisu než v roce 2010, přičemž počet podání s uznávaným elektronickým podpisem byl o 64% vyšší než počet podání bez uznávaného elektronického podpisu. V roce 2012 přijaly správci daně o 44% více podání s uznávaným elektronickým podpisem a o 250% více podání bez uznávaného elektronického podpisu ve srovnání s rokem 2011, počet podání s uznávaným elektronickým podpisem byl již jen o 12,5% vyšší než počet podání bez uznávaného elektronického podpisu. V roce 2013 byl zaznamenán nárůst podání s uznávaným elektronickým podpisem o 31,3% a o 32,9% podání bez uznávaného elektronického podpisu oproti roku 2012. Zajímavým úkazem se jeví, že počty podání opatřených uznávaným elektronickým podpisem ještě v roce 2011 téměř trojnásobně převyšovaly podání bez uznávaného elektronického podpisu, ale v roce 2012 bylo podáno pouze o 103 418 podání bez uznávaného elektronického podpisu méně oproti podání s uznávaným elektronickým podpisem a představuje meziroční nárůst na 250%. Tento nárůst byl způsoben zavedením

[66] BUDIŠ Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky*. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 80-726-3617-0. str. 45
[67] Počty elektronických podání. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2006 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2006/2006-03-23-tiskova-zprava-5971-5971

povinnosti od 1. 1. 2012 pro plátce daně z přidané hodnoty podávat výpis z evidence pro daňové účely podle § 92a zákona o dani z přidané hodnoty pouze v elektronické podobě. Také frekvence podávání těchto formulářů je vyšší než u ostatních daní, neboť se jedná o měsíční, maximálně čtvrtletní podání pro každého podnikatele – plátce daně z přidané hodnoty.

Graf č. 1 – Počty elektronických podání v letech 2010, 2011, 2012 a 2013. ZAREP – počet elektronických podání s uznávaným elektronickým podpisem. Ostatní – počet elektronických podání bez uznávaného elektronického podpisu

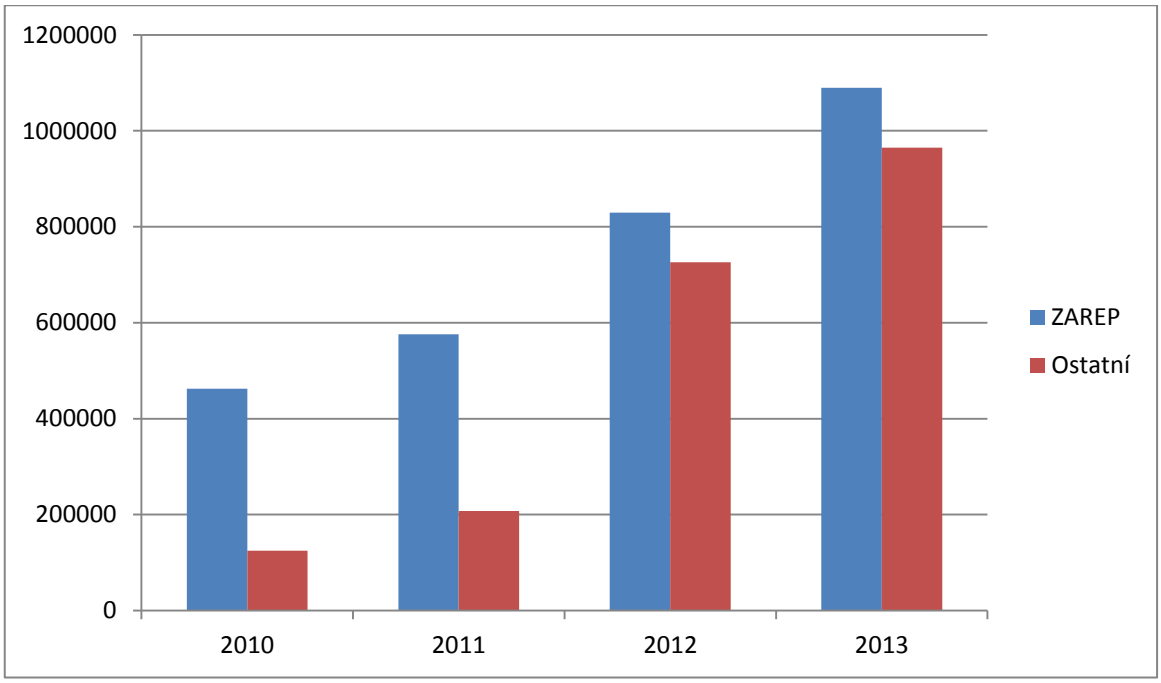

Mimořádný meziroční nárůst u podání výpisu z evidence pro daňové účely podle § 92a zákona o dani z přidané hodnoty je patrný ze znázorněného grafu č. 2, kde počet v roce 2011 ve výši 19 512 podání vzrostl na 451 761 podání bez uznávaného elektronického podpisu v roce 2012, to znamená meziroční nárůst na 2 215%. Významný meziroční nárůst byl zaznamenán i u podání s uznávaným elektronickým podpisem výpisu z evidence pro daňové účely v roce 2011 z 18 501 na 173 155 podání v roce 2012, což představuje meziroční nárůst na 836%. V roce 2013 již tak významný nárůst u počtu podání výpisu z evidence pro daňové účely bez uznávaného elektronického podpisu zaregistrován nebyl, navýšení představovalo 36 360 podání. Počet podání bez uznávaného elektronického podpisu v roce

2013 narostl o dalších 94 995 podání.[68]U podání výpisů z evidence pro daňovéúčely lze vypozorovat také to, že podání bez uznávaného elektronického podpisu 2,5 krát převyšují podání s uznávaným elektronickým podpisem, což je zcela opačný jev, než při porovnání všech elektronických podání učiněných vůči správci daně, kde je stále zaznamenán vyšší počet podání s uznávaným elektronickým podpisem.

Graf č. 2 – Počet výpisů z evidence pro daňové účely v letech 2011, 2012 a 2013. ZAREP – počet elektronických podání s uznávaným elektronickým podpisem. Ostatní – počet elektronických podání bez uznávaného elektronického podpisu

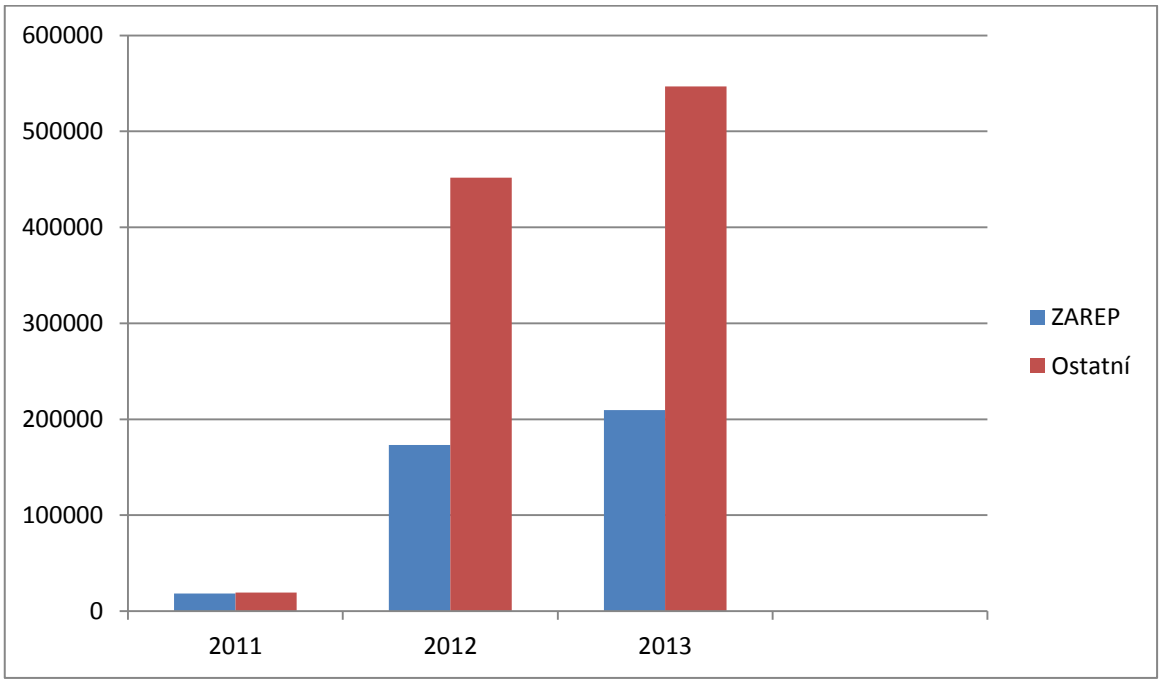

Tím, že daňové subjekty ve větší míře využívají formy elektronického podání bez uznávaného elektronického podpisu, kdy je takové podání potřeba opakovat, což v praxi převážně představuje osobní návštěvu správce daně nebo provozovatele poštovních služeb, není dle názoru autorky této práce zcela naplněn původní smysl elektronické komunikace, umožňující rychlejší a jednodušší vyřizování správních záležitostí daňových subjektů. Podání učiněná datovou zprávou bez uznávaného elektronického podpisu a které není učiněno prostřednictvím datové schránky, je náhradní řešení pro daňové subjekty, kteří nemají datovou schránku nebo uznávaný elektronický podpis a mají povinnost nějaké podání podat datovou zprávou. Tato forma podání by měla být spíše využívána pro případy, kdy nahodile,

[68] Počty epo. *Finanční správa* [online]. 2014 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/cs/dane-elektronicky/danovy-portal/pocty-podani-epo

neopakovaně vznikne nějaká povinnost elektronického podání. Praxe ale ukazuje, že je tento způsob zneužíván, že není využíván jen v tomto smyslu, ale velká část daňových subjektů si jej zvolila jako trvalý způsob podávání. Tak se stává, že měsíční plátce daně z přidané hodnoty, uskutečňující zdanitelná plnění s místem plnění v jiném státě Evropské unie či dodává zboží do jiného státu Evropské unie, který je současně povinen podávat s daňovým přiznáním k dani z přidané hodnoty také souhrnné hlášení a zároveň uskutečňuje plnění podléhající režimu přenesené daňové povinnosti a tudíž má povinnost podávat výpisy z evidence pro daňové účely, takovýto plátce pak, pokud se rozhodne pro tento způsob podávání, uskuteční 48 podání datovou zprávou a 48 podání – „Potvrzení podání učiněné datovou zprávou, nezaopatřenou uznávaným elektronickým podpisem“, které ovšem musí učinit buď osobně přes podatelnu finančního úřadu nebo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Ve výsledku je to spíš pro daňový subjekt větší zátěž, neboť se musí nejprve vypořádat s tím, že toto podání učiní datovou zprávou. A pro mnohé to dosud zátěž je, obtížně s tímto problémem bojují, nejsou schopni bez chyb správně toto podání učinit a pak jej musí ještě do 5 dnů potvrdit či opakovat. Při tomto zvýšeném počtu podání to znamená i větší zátěž pro správce daně a to jak na podatelnách finančních úřadů, tak i u úředních osob zpracovávajících tato podání.

7. Závěr

V této závěrečné pasáži se autorka pokusí zvýraznit nejvýznamnější výstupy, které z jednotlivých kapitol vyplynuly s ohledem na získané poznatky v průběhu tvorby bakalářské práce, a to v souladu s cílem práce definovaným v rámci úvodu. Obecně lze konstatovat, že stávající legislativa upravující podání ve veřejné správě a především podání dle daňového řádu je vyhovující. Z provedené analýzy právních předpisů, stávající judikatury a jejich využití v praxi ale vyplynuly některé nedostatky. Srovnáním forem podání uskutečňovaných dle daňového řádu a dle správního řádu bylo zjištěno, že podání činěná dle § 37 odst. 4 správního řádu elektronicky musí být podepsané zaručeným elektronickým podpisem. Dle poznatků zjištěných ve druhé kapitole této práce, nenítato povinnost v souladu se zákonem o elektronických úkonech, neboť dle tohoto zákona má zpráva zaslaná prostřednictvím datové schránky stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, aniž by byla podepsána zaručeným elektronickým podpisem, a proto by bylo vhodné pro vyšší právní jistotu podatele doplnit správní řád o formu podání datovou zprávou prostřednictvím datové schránky tak, jak to stanoví daňový řád.

V páté kapitole pojednávající o datových schránkách byl zjištěn nedostatek v oblasti doručování dokumentů fyzickou osobou, podnikající fyzickou osobou a právnickou osobou prostřednictvím datových schránek orgánům veřejné moci, neboť zákon o elektronických úkonech upravuje pouze doručování dokumentů prostřednictvím datových schránek orgánů veřejné moci jiným subjektům. Zde by autorka doporučila novelizovat zákon o elektronických úkonech v ustanoveních týkajících se doručování dokumentů a to, že by byl definován okamžik doručení, pokud by byl adresátem orgán veřejné moci, jako okamžik dodání do datové schránky. Druhým návrhem vyplynuvším ze zjištění uvedených v této kapitole, týkající se informačního systému datových schránek a jeho provozovatele státního podniku Česká pošta, je změna zákona o státním podniku, který by bylo příhodné doplnit o přesný výčet pravidel hospodaření s majetkem státu státním podnikem tak, aby se zabránilo nebo minimalizovalo riziko vyvádění veřejných prostředků ze státního rozpočtu.

Další oblastí vhodnou pro realizaci určitých legislativních změn, je oblast elektronického podání bez uznávaného elektronického podpisu. Vzhledem k tomu, že tato forma podání je stále více využívána, dle poznatků v šesté kapitole, při elektronické komunikaci se správcem daně a to především plátci daně z přidané hodnoty k opakujícím se podání, navrhuje autorka změnu v tom smyslu, že možnost použití této formy podání by byla

omezena pouze na jednorázové, neopakující se podání. Elektronická komunikace by měla na jedné straně snížit administrativní zátěž podatelům a na druhé straně i zefektivnit práci správců daně, neboť lze předpokládat, že elektronická komunikace je časové méně náročná, což takovéto podání nesplňuje. Druhým možným řešením by mohlo být zřízení datových schránek a stanovení povinnosti jejich využívání pro komunikaci s orgány veřejné moci všem podnikatelům, nejen právnickým osobám, jak je tomu dosud, ale i podnikajícím fyzickým osobám, ze zákona.

Závěrem tak lze konstatovat, že současná legislativa umožňuje různé varianty podání a každý z podatelů si může zvolit takovou formu podání, která mu lépe vyhovuje, pokud nemá zákonem stanovenou konkrétní formu podání. Někdo raději činí svá podání osobně, pak zvolí způsob podání v listinné podobě, někdo raději komunikuje neosobně, tomu pak lépe vyhovuje komunikace elektronická. Všechny způsoby podání tak mají své opodstatnění a místo při komunikaci podatele s orgány veřejné moci.

8. Resumé

In this final part of the Bachelor´s thesis, the author seeks to summarize the most significant conclusions that result from the analyses carried out in the preceding chapters. Generally, the legislation regulatin gsubmissions in public administration and especially submissions according to the tax code is satisfactory. However, some deficiencies of the systém were encountered in the analysis of legal regulations, the existing case law, and their use in practice. It was found out by the comparison of submissions realized according to the tax code and according to the administrative procedure code that those submissions realized according to § 37 paragraph 4 of the administrative procedure code in the electronic form must be signed by a guaranteed electronic signature. As mentioned in chapter 2 ofthis thesis, such obligation is not in line with the law about electronic operations. According to this law, each statement sent through the data mailbox has the same value as a signed statement sent in paper including no guaranteed electronic signature. Therefore, it would be more suitable, in order to guarantee bette rsecurity to the sender, to complete the administrative procedure code with a submission form realizable through data mailbox, as it is already applied in the tax code.

A deficiency concerning delivering of documents by a natural person, a natural person running a business, and a legal person to public authorities by means of data mailboxes is deal twith in chapter 5. The law about electronic transactions only regulates delivering of documents through data mailboxes of public authorities. The author of the thesis proposes to amend the law about electronic transactions in provisions concerning delivering of documents, as well as to define the moment of delivery as the moment of delivery into a data mailbox, when a public authority plays the role of an addressee. One of the amendments arising from the analysis concerns the data mailboxes information system and its operator, state enterprise Česká pošta. The change involves the law about state enterprise, that should be complemented with the precise set of rules of property management, in order to minimalize the risk of misusing public funds from the national budget.

Another sphere, which should undergo certain legal amendments, is the one focusing on electronic submissions without the guaranteed electronic signature. This form of submission is increasingly used in electronic communication with the tax administrator, especially by the payer of value added tax in repetitive tax submissions. The author of this paper suggest such an amendment, in which the usage of the form would be restricted to single tax submissions,

not repetitive. Electronic communication should, on the one hand, decrease the number of administrative operations and, on the other, increase the efficiency of the work of tax administrators. This kind of communication is less time-consuming, unlike submissions delivered in person. Another possibility would be the creation of data mailboxes with regulations for their usage in communication with public authorities set by law. They would be used by all enterpreneurs, not only legal persons as in the current situation, but also by natural persons running a business.

To conclude, one could state that the current legislation offers various possibilities of submission and each sender may, therefore, choose such kind of submission that suits them best, if there is no specific regulation ordered by law. Someone prefers delivering the submission in person, thus choosing a paper form, the other rather communicates through electronic ways, thus giving preference to an electronic form. To sum up, all types of submission are justifiable in communication between a sender and public authorities.

9. Seznam pramenů

Literatura:

BAXA, DRÁB, KANIOVÁ, SCHILLEROVÁ a ŽIŠKOVÁ. *Daňový řád: komentář*. Vyd. 1. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, xvii, 763, xvii s. Komentáře WoltersKluwer. ISBN 978-807-3575-649.

BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. *Datové schránky*. Olomouc: Anag, 2010. ISBN 80-726-3617-0.

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-4000-492.

JEMELKA, Luboš. *Správní řád: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, xxvi, 640 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-807-4001-574.

KOBÍK, Jaroslav a Alena KOHOUTKOVÁ. *Daňový řád: s komentářem*. Olomouc: Anag, 2010-, sv. Daně. ISBN 978-80-7263-769-0.

NEDOROST, Libor a Radek ONDRUŠ. *Průvodce správním řízením se vzory procesních postupů orgánů veřejné správy*. Praha: Linde, 1999, 462 s. ISBN 80-720-1146-4.

SMEJKAL, Vladimír a Michal Altair VALÁŠEK. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde, 2012, 197 s. ISBN 978-808-6131-801.

Právní předpisy:

Listina základních práv a svobod

Nařízení vlády č. 495/2004 Sb., kterým se provádí zákon o elektronickém podpisu

Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a daní z převodu nemovitostí

Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech

Zákon č. 397/2012 Sb., o pojistném na důchodové spoření

Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 502/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy

Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách

Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku

Zákon č. 219/2000 Sb., Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

Zákon č. 305/2013 Zz., o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhláška č. 48/2012 Sb., o územních pracovištích finančních úřadů

Vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek

Vyhláška č. 496/2004 Sb., o elektronických podatelnách

Důvodová zpráva k zákonu č. 280/2009 Sb., daňový řád

Důvodová zpráva k zákonu č. 397/2012 Sb., o pojistném na důchodové spoření

Rozhodnutí Komise 2009/767/ES, kterým se stanovují opatření pro usnadnění užití postupů s využitím elektronických prostředků prostřednictvím „jednotných kontaktních míst“ podle směrnice EP a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu

Nejvyšší správní soud ČR rozsudek sp. zn. 7 Afs 71/2005-74 ze dne 14. 10. 2005

Nejvyšší správní soud ČR rozsudek sp. zn. 8 As 89/2011-31 ze dne 17. 2. 2012

Nejvyšší správní soud ČR rozsudek sp. zn. Aps 3/2012-33

Nejvyšší správní soud ČR rozsudek sp. zn. 1 Ans 8/200/-105

Internetové zdroje:

Pokyn GFŘ. *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/PokynGFR-D-12.pdf

Zásadní změny ve správě daně z nemovitostí. *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/2012/zasadni-zmeny-ve-sprave-dane-z-nemovitos-1172

Výroční zpráva. *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-vysledky-cinnosti/VZ_CDS_2012_CJ.pdf

O konceptu reformy daňového systému. *Měšec.cz* [online]. 2008 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.mesec.cz/aktuality/ministr-financi-predstavil-koncept-reformy-danov/

Příprava daňové reformy. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2008 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2008/2008-04-03-tiskova-zprava-5605-5605

Programové prohlášení vlády. *Vláda České republiky* [online]. 2007 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=20780

Základní informace. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2010 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/jedno-inkasni-misto/zakladni-informace

Organizační struktura. *Celní správa ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx

Pokyn. *Finanční správa* [online]. 2012 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn_D-349.pdf

XML. *Wikipedie* [online]. 2013 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Extensible_Markup_Language

Ministerstvo financí připravuje. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2006 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2006/2006-02-21-tiskova-zprava-5998-5998

Elektronická podání pro finanční správu. *Finanční správa ČR* [online]. 2013 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/cs/dane-elektronicky/danovy-portal/elektronicka-podani-pro-financni-spravu

Podání daňového přiznání pomocí internetu. *Business.Info.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/podani-danoveho-priznani-pomoci-24676.html

Postup při vyřizování podání. *Finanční správa*[online]. 2013 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/cs/informace-podle-zakona-106-1999sb/postup-pri-vyrizovani-podani

Přístup k informacím. *Transparency international* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.transparency.cz/pristup-k-informacim/

Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky. *E-Archiv.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b14/b0113001.php3

Ministerstvo má problémy. *E.Gov.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.egov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=485:ministerstvo-vnitra-ma-problemy-s-financovanim-provozu-datovych-schranek&catid=9:datove-schranky&Itemid=3

Datové schránky. *E-Archiv.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b13/b0924001.php3

Česká pošta rýžuje. In: *ITBIZ* [online]. 2012 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.itbiz.cz/ceska-posta-ryzuje-na-preprodeji-isds-marze-cini-pres-40

Státní podniky. *Právní rádce* [online]. 2006 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://pravniradce.ihned.cz/c1-18938470-statni-podniky-majetek-statu-a-verejne-zakazky

Nový slovenský zákon. *Epravo.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.epravo.sk/top/clanky/novy-slovensky-zakon-o-e-governmentu-datove-schranky-brzy-i-na-slovensku-935.html

Báječný svět elektronického podpisu. *Jiří Peterka* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.bajecnysvet.cz/obsah/1x5.php

Elektronický podpis. *První certifikační autorita* [online]. 2014 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.ica.cz/Elektronicky-podpis

Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky. *E-Archiv.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.earchiv.cz/b12/b0209001.php3

Informace pro uživatele. *Ministerstvo vnitra* [online]. 2012 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.mvcr.cz/clanek/uznavani-kvalifikovanych-certifikatu-vydanych-poskytovateli-certifikacnich-sluzeb-usazenymi-v-ostatnich-clenskych-statech-eu.aspx

Informace o zřízení elektronických podatelen. *Ministerstvo vnitra* [online]. 2010 [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: http://www.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aizzrwg3bmqm&q=elektronick%C3%A9+podatelny#gsc.tab=0&gsc.q=elektronick%C3%A9%20podatelny&gsc.page=1

Počty elektronických podání. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2006 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2006/2006-03-23-tiskova-zprava-5971-5971

Počty epo. *Finanční správa* [online]. 2014 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/cs/dane-elektronicky/danovy-portal/pocty-podani-epo